

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat

Székhely: Óbudai Mesevilág Óvoda 1039. Bp. Bárczi Géza u. 1.

Tagintézmény: Cseppke Óvoda 1039. Bp. Bárczi Géza u. 2.

Telephely: 1039. Bp. Viziorgona u. 1.

Tagintézmény: Vizi Óvoda 1039. Bp. Viziorgona u. 2.

OM azonosító: 034258

Tel/fax: 06-1-243-1508

Tel. 06-1-243-0598

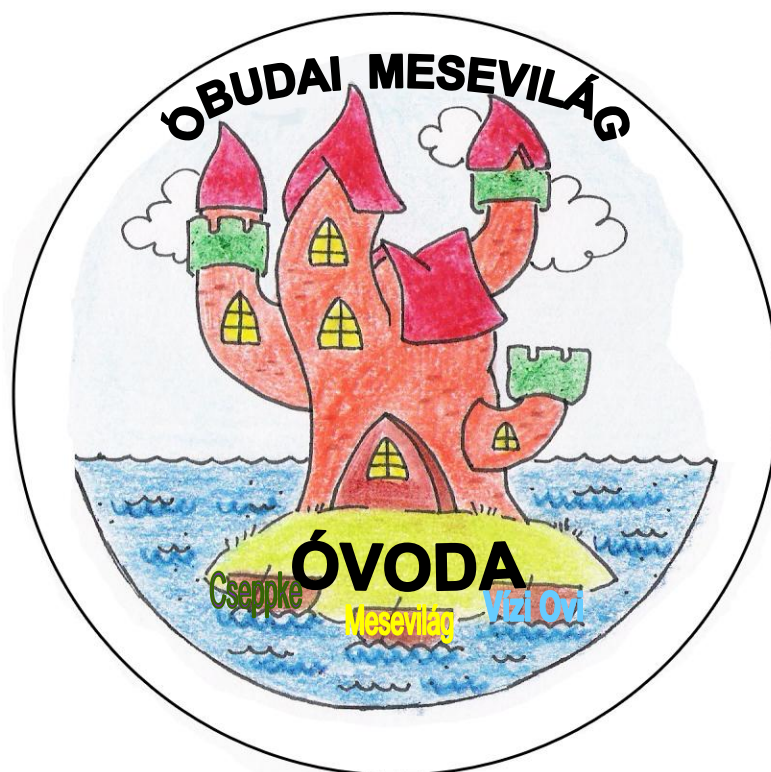
Tel. 06-1-454-0513

Tel/fax: 06-1-243-1360

OTTHONUNK
ÓBUDA
BÉKÁSMEGYER

KOMPLEX PREVENCIÓS és SZEMLÉLETFORMÁLÓ PEDAGÓGIAI PROGRAM

Budapest, 2025. július 31.

TARTALOMJEGYZÉK

Óvodánk adatai	3
Bevezetés	4
1. Gyermekkép, óvodakép	6
1.1. Gyermekkép	6
1.2. Óvodakép	6
2. Óvodánk jellemzői	8
2.1. Óvodánk személyi feltételei	9
2.2. Tárgyi feltételek	10
3. Feladatok megvalósításának területei	11
3.1. Az egészséges életmód kialakítása	11
3.2. A testi nevelés feladatai	12
3.3. Gondozás	14
4. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés, szocializáció	18
5. Értelmi képességek fejlesztése	22
5.1. Értelmi fejlesztés és nevelés feladatai	22
5.2. Anyanyelvi nevelés, kommunikáció	23
6. Az esélyegyenlőséget biztosító nevelés területei	25
6.1. Prevenció	25
6.2. Tehetség gondozás	26
7. Gyermekvédelem	28
8. Az óvodai élet tevékenységformái	29
8.1. Játék, játékos tapasztalatszerzés	29
8.2. Munka, munkajellegű tevékenységek	32
8.3. Tanulás, játékos fejlesztés	34
8.3.1. Verselés, mesélés	36
8.3.2. Ének, zene, népi játék, tánc	37
8.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	39
8.3.4. A külső világ tevékeny megismerése	41
8.3.5. Mindennapos mozgás	44

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat

Székhely: Óbudai Mesevilág Óvoda 1039. Bp. Bárczi Géza u. 1.

Tagintézmény: Cseppke Óvoda 1039. Bp. Bárczi Géza u. 2.

Telephely: 1039. Bp. Viziorgona u. 1.

Tagintézmény: Vizi Óvoda 1039. Bp. Viziorgona u. 2.

OM azonosító: 034258

Tel/fax: 06-1-243-1508

Tel. 06-1-243-0598

Tel. 06-1-454-0513

Tel/fax: 06-1-243-1360

9. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére	47
10. Az óvodapedagógus feladatai	50
11. Az óvoda kapcsolatrendszere	53
12. Óvodánk ellenőrzési - értékelési rendszere	57
12.1. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése, elemzése	57
12.2. Óvodánk pedagógiai programjának tartalmi elemzése, értékelése	58
Jogszályi háttér	60
Felhasznált irodalom	61
A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök jegyzéke	62
Záradék	68

ÓVODÁNK ADATAI

<u>Az intézmény alapításának éve:</u>	1980
<u>Az intézmény neve, székhelye:</u>	Óbudai Mesevilág Óvoda 1039 Budapest, Bárczi Géza u. 1.
<u>Az intézmény telephelye:</u>	1039 Budapest, Viziorgona u. 1.
<u>Az intézmény tagintézményei:</u>	Cseppke Tagóvoda 1039 Budapest, Bárczi Géza u. 2. Vízi Tagóvoda Budapest, Viziorgona u. 2.
<u>Az intézmény fenntartójának neve:</u>	Bpest. III.k. Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat
<u>Az intézmény felügyeleti szerve:</u>	Bpest. III.k. Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat 1033 Budapest Fő tér 3.
<u>Az intézmény működési területe:</u>	Bpest. III.k. Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat kijelölt körzet
<u>Az intézmény jogköre:</u>	jogi személy Önállóan működő költségvetési szerv
<u>Az intézmény típusa:</u>	Óvoda
<u>Az intézmény csoportjainak száma:</u>	23 foglalkoztatási csoport
<u>Az intézmény férőhelyeinek száma:</u>	600 fő (200+35+150+215)
<u>Az intézmény közfeladatai:</u>	

a) Szakágazat szerinti besorolás:

851020 Óvodai nevelés

b) Alaptevékenység kormányzati funkció szerint:

013350 Önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok.

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai.

Ezen belül

Szakszolgálati szakvéleményével rendelkező beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek számára is nyújt szolgáltatást.

091120 Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai; A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, ill. az Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján integráltan nevelhető és oktatható enyhén értelmi fogyatékos, nagyothalló, gyengén látó, enyhén mozgássérült, beszéd- fogyatékos, autista, megismerő funkciók vagy viselkedési fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek számára.

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

096015 Gyermekekétkeztetés

096025 Munkahelyi étkeztetés

**„Keresem minden gyerek sajátos titkát,
s azt kérdem, miben segíthetném,
hogy önmaga lehessen ?”
(Janus Korcák)**

BEVEZETÉS

Az óvodai pedagógiai programunk alapja az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, valamint a nevelés folyamatában résztvevő személyek kiegyensúlyozott, bizalomra, egymás elfogadására épülő kapcsolata.

Az óvoda minden dolgozójára jellemző a gyermekek szeretete, tisztelete, a gyermeki jogok szem előtt tartása az egyenlő hozzáférés biztosításával. Legfontosabb elvünk a gyermek centrikusság, az egyéni tolerancia, a képességekhez mért differenciált bánásmód, mely lehetőséget ad a speciális fejlesztés kihasználására és a tehetséggondozásra is. Testületünk felvállalta a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más területen sérült gyermekek integrált nevelését, valamint a tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségek megelőzésére a veszélyeztetett gyermekek prevencióját.

Tudjuk, hogy minden gyermek egyszeri, megismételhetetlen személyiség, más-más érési ütemmel, szülői mintával, szociális háttérrel érkezik hozzánk. Fontos, hogy a gyermekeket olyannak tudjuk elfogadni amilyenek. Egyéniségükhöz alkalmazkodva kell őket segíteni helyük, szerepük megtalálásában.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Ezt szem előtt tartva, az innovatív pedagógiai törekvéseknek teret biztosítva igyekszünk megfelelni a partneri igényeknek, a szülők azon elvárásának, hogy gyermekeiket megnyugtató, olyan ideális helyen tudhassák, ahol kellően biztosított az egyéni képességek kibontakoztatása, a tehetségek felismerése és gondozása, valamint a gyermek harmonikus fejlődése.

KOMPLEX PREVENCIÓS és SZEMÉLYISÉGFORMÁLÓ Pedagógiai Programunk konkrét megvalósulása a székhely, hozzá tartozó tagintézmények, valamint telephely vonatkozásában a sokszínűség biztosítása mellett valósul meg.

Küldetésnyilatkozat

Elköteleztünk vagyunk a Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célok, feladatok megvalósítása és a minőségi munka iránt. Az intézményeinkbe járó gyermekeknek magas színvonalú nevelő munkánk értékeit a legjobb tudásunknak megfelelően adjuk át. Lehetőséget biztosítunk az egészséges és a környezettudatos életmód igényének kialakításához, valamint segítséget nyújtunk valamennyi gyermek, különösen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek zökkenőmentes iskolakezdéséhez is. Óvodásainknak gazdag programokat, változatos tevékenységet és a játékon alapuló, a játékba ágyazott megismerést kínáljuk, biztosítva számukra az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő fejlesztést. Alkotó nevelőközösségünkre jellemző a pozitív nevelői attitűd és az elfogadó, gyermekközpontú szellemiség. Értékeinket megőrizve, a fejlődőképesség igényét szem előtt tartva, együttműködő szülői háttérrel, kiegyensúlyozott gyermekeket nevelve szeretnénk a jövőben is gyakorolni hivatásunkat, ezzel is biztosítva a gyermekek kudarc nélküli, zökkenőmentes iskolakezdését.

1. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

1.1. Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, akinek életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Minél kisebb egy gyerek, annál több szeretetre, biztonságra, melegségre van szüksége az egészséges fejlődéshez. Ezért a biztonságos, elfogadó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése valamennyiünk legfőbb feladata, melyben a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

A gyermeki személyiség maximális tiszteletben tartása mellett fontos szempont a differenciált fejlesztés, egyéni foglalkoztatás.

Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Óvodapedagógusaink érzékenyek a gyermekek egyéni szükségletei, eltérései, fejlődési zavarai, szociális problémái iránt. Az átlagosnál több figyelmet fordítunk a **halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű**, lassabban fejlődő, lemaradó, beilleszkedési, magatartási,- és tanulási zavarral küzdő, valamint a **kiemelt figyelmet igénylő** gyermek megkülönböztetett fejlesztésére.

Valamennyi óvodásunk számára biztosítjuk a saját, egyéni fejlődési ütemének megfelelő fejlesztését, *tehetségének* felismerését, kibontakozását.

1.2. Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, mely a gyermek harmadik életévétől, indokolt esetben 2,5 éves korától az iskolába lépésig tart. A családi nevelést kiegészítve biztosítja a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások kibontakozását, fejlődését, gondoskodik a gyermekek napközbeni ellátásáról.

Óvodánk nevelési célja, célkitűzése, hogy elősegítse gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

Óvodai nevelésünk alapelvei, értékei:

- a gyermekek mindenek felett álló érdekét vesszük figyelembe.
- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;

- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- tolerancia, másság elfogadása, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrálása
- játékosság, mint a személyiségfejlesztés alapvető tere, eszköze
- nyitottság, a családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartása
- *egészséges életmódra nevelés a környezet megismerése, a környezettudatos magatartás megalapozása, mozgásfejlesztés*
- *kreatív önkifejezés, a szabad játék és a tapasztalatokon alapuló megismerő tevékenység*

2. ÓVODÁNK JELLEMZŐI

Óvodánk Békásmegyer hegy felőli oldalán található 4 épületben. Intézményünk önkormányzati fenntartású mely egy székhely, valamint két tagintézményből, és 1 telephelyből áll. Az óvoda dolgozói nap, mint nap igyekeznek megfelelni hivatásuknak, kreativitásukkal, elkötelezettségükkel és főként a gyermekek iránti szeretettel és tisztelettel. Gondtalan és feledhetetlen óvodai évek és testi-lelki biztonság várja a hozzánk érkező gyermekeket, törekszünk arra, hogy örömként éljék meg az itt eltöltött időt, s az óvodai nevelés végére képessé váljanak a rájuk váró életfeladatok megvalósítására.

A Székhely (Bárczi G. u. 1.sz) 7 csoporttal a telephely (Viziorgona u. 1.sz) 2 csoport, a Cseppke tagóvoda (Bárczi G. u. 2.sz) 6 csoport, és Vizi tagóvoda (Viziorgona u. 2.sz) 9 csoport befogadására alkalmas.

A **Székhely** óvoda 1980 óta a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően esztétikus, barátságos környezetben fogadja a gyermekeket. Jelenleg 7 csoporttal működik. A jól felszerelt, nagy udvar, tornaterem a sokféle mozgásos tevékenységet biztosító műfüves sportpálya változatossá teszi az óvodai életet.

A Viziorgona 2. szám alatt található **Vizi tagintézményünk** kellemes környezetben, kiváló adottságokkal, jó felszereltséggel rendelkező óvoda, mely a lakótelep minden gyermekét szívesen várja 4 működő csoportjába. Az esztétikus, jól felszerelt és rendezett játszópark szépségét növeli a kellemes, árnyékot nyújtó fák sokasága. Az udvar rendelkezik fedett terasszal, amely a szabad levegőn való tartózkodást alkalmassá teszi rossz idő esetén is. Az épületben sószoza és tornaterem áll a gyermekek rendelkezésére.

Cseppke tagóvodánk a lefiatalabb épületünk, jelenleg 5 csoporttal működik. Nagy tereivel, világos csoportszobáival, hatalmas tornatermével, minden adottsága megvan ahhoz, hogy a gyerekek játék és mozgásigényét változatos módon kielégítse. Az óvodai neveléshez a feltételek, eszközök biztosítottak. Udvara kissé szűkös, de sokféle mozgásra alkalmas, változatos tevékenység lehetősége biztosított.

A **Viziorgona** u. 1. szám alatti **telephelyünk** 1 kis létszámú, vegyes életkorú csoportban, fogadja az oda a jelentkezőket, esztétikus, gyermekcentrikus, családi környezetben. A csoportszobák kialakítása, a tárgyi felszereltség valamennyi korosztály számára élménycentrikus miliőt biztosít. A gyermekek mozgásigényének kielégítését a jól felszerelt tornaterem, és az árnyas udvar biztosítja.

A nevelés, fejlesztés szeretettel, szeretetre nevelve, a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szolgáló szempontok figyelembevételével valósul meg valamennyi épületünkben.

Csoportjaink szervezésénél törekvünk a hasonló életkorú gyermekek azonos csoportba történő besorolása. Így óvodánk többsége homogén csoportokkal működik. Ez többnyire az óvodánkat igénybe vevő szülők kérése, valamint a fejlesztőprogram színvonalas megvalósítása és a csoportok által szervezett egyéb programok sokrétűsége is szükségessé teszi.

A tevékenységek szervezésére a csoportok, illetve az egyén fejlettségének figyelembevételével kerül sor. Az óvodai csoportok egyéb programjait a szülői és a gyermeki igények, az életkori sajátosságok figyelembevételével szervezik.

Óvodánk integrált nevelés megvalósítására kijelölt intézmény, ezért szinte minden csoportjában található néhány kiemelt figyelmet, speciális ellátást igénylő gyermek. Az ő fejlesztésüket valamennyi épületünkben az általános pedagógiai módszerek csoportban történő alkalmazása mellett speciális szakemberek is segítik, az erre kialakított fejlesztő szobákban.

Az óvodába történő jelentkezés és felvétel rendjét a Fenntartó határozza meg. A gyermekek csoportba sorolásáról az igazgató dönt. Tanköteles kor utáni óvodában maradás lehetőségéről az Oktatási Hivatal dönt, melyet a szülő kezdeményezhet.

2.1. Óvodánk személyi feltételei

Óvodánk zökkenőmentes működéséhez a fenntartó (Budapest. III. ker. Óbuda - Békásmegyer Önkormányzat) csoportonként 2 fő óvodapedagógust és 1 fő dajkát biztosít, az egyéb pedagógiai munkát közvetlenül segítő speciális szakemberek (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyógypedagógiai asszisztens) valamint a kisegítő technikai személyzet (óvodatitkár, kertész-karbantartó) létszámát az ellátandó feladatok függvényében határozza meg.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte és közreműködése a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus modell, mintát jelent a gyermekek számára; személyisége az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igénylik, szorosan együttműködve az óvodapedagógusokkal és a pedagógiai munkát közvetlen segítő munkatársakkal, valamint az érintett szülőkkel.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, külföldi, hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő csoportokban dolgozó pedagógusoknak feladatuk, hogy segítsék az integrációt, a beilleszkedést, valamint teremtsenek lehetőséget egymás kultúrájának, anyanyelvének megismeréséhez.

Óvodapedagógusaink többsége továbbképzéseken szerzett – óvodánk programjához kapcsolódó – további akkreditált, illetve kiegészítő szakos, valamint szakvizsgás képzettséggel is rendelkezik.

2.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk többé-kevésbé, épületenként eltérő módon rendelkezik a Pedagógiai Programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését, lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését.

Óvodánkban a munkatársaknak köszönhetően esztétikus, jól karbantartott környezetet tudunk biztosítani a gyermekek számára. Szinte minden évben valamilyen önerős felújításra, korszerűsítésre is sor kerül az otthonosabbá tétel érdekében.

A játékkállomány, valamint a szakmai eszközök beszerzése, készítése, folyamatos bővítése eredményes pedagógiai munkánknak, valamint sikeres pályázatainknak köszönhető. Óvodánkról elmondható, hogy minden csoportban az életkornak megfelelő készségeket, képességeket fejlesztő, speciális, jó minőségű játék és foglalkoztató eszköztár áll rendelkezésünkre, de szükséges folyamatos pótlásuk, bővítésük. Ebben nagy segítségünkre vannak a szülők, pályázatok és a fenntartó.

3. FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERÜLETEI

3.1. Az egészséges életmód kialakítása

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és értelmi fejlesztése.

Ezen belül:

- a.) az egészséges életmód alakítása,
- b.) az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- c.) az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül kiemelt feladataink:

- * a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- * a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- * a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- * az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- * életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához

Alapelvek:

- Az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.
- Legfontosabb a gyermekek egészségének megőrzése, óvása, védelme, edzése.
- Az egyéni sajátosságok, adottságok, képességek kialakításának segítése az összerendezett mozgásfejlődés megvalósulása érdekében.
- A gyermekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek és komfortérzetének kielégítése.
- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó gyermeki tevékenységrendszer megvalósítása, a fejlődésükhöz és fejlesztésükhöz szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosításával.
- A környezettudatos magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekció testi – lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

3.2. A testi nevelés feladatai

A testi nevelés átfogó tevékenység és feladatrendszerét elsősorban a gondozás és a mozgás által kívánjuk megvalósítani.

E két tevékenység az egész óvodai életet átszövi. A gondozás elsősorban az óvodapedagógus feladata. Folyamatos odafigyelésével biztosítja a gyermekek komfortérzetét. A gyermek jó közérzete adhat alapot az összes óvodai tevékenységhez.

A gyermek legalapvetőbb, természetes megnyilvánulási formája a mozgás is csak akkor lehet fejlesztő hatású, ha azt a gyermek kellemes, nyugodt, biztonságos környezetben, jó közérzettel, örömmel végzi.

Ezért a testi nevelésben fő feladatunk:

- * Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermek komfortérzetének biztosítása, a gyermek ilyen irányú érdeklődésének felkeltése, jó szokások kialakítása.
- * A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése.
- * Rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása.
- * Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

Az egészségmagatartás kialakulása természetesen nem az óvodás korban és nem az óvodában kezdődik. Alapvető hatása van rá a családi környezetnek, a szülők követendő példaként szereplő egészségmagatartásának és az e téren való elvárásainak is. Az óvodába lépő gyermek már hoz magával bizonyos egészségmagatartást, amit az óvodában tudatossá, értelmes tevékenységgé kell fejleszteni, illetve ha az otthonról hozott szokások nem felelnek meg a korszerű egészségmagatartás követelményeinek, akkor azokat a szülőkkel, családtagokkal közreműködve közösen helyes irányba tereljük.

A társadalmi együttműködésből a pedagógiára háruló feladat – a megelőzés egyik ága – az egészségnevelés.

Az egészségnevelés olyan pedagógiai tevékenység, melynek során az egészséges életmód céljainak megvalósítását tűzzük ki magunk elé.

A célok megvalósítását nem elég magunk elé tűzni, ismernünk és alkalmaznunk is kell azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével ezek a célok megvalósulhatnak.

Az egészségnevelésünk célja a higiénés kultúráltság szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység biztosítása, ami a tapasztalatot majd az ismeretet aktív magatartássá formálja, és annak minden elemével a gyermekek egészséges testi, lelki érzelmi és szociális fejlődését szolgálja.

Egészségnevelésünk gyakorlatának egyedüli eszköze a szemléletformálás, a helyes modell, a példamutatás, egyet lehet tehát érteni azzal, hogy az egészségnevelés lényegében személyiségformálás.

Az egészségnevelésünk fő feladatai követik az „egészség” fogalmában meghatározott területeket. Kiterjednek tehát:

- A testi (szomatikus) egészség védelmére
- A lelki (pszichés) egészség, a pszichohigiéne védelmére
- A szociális egészség védelmére.

Egészségnevelésünk fő feladatai nemcsak egymással vannak szoros kölcsönhatásban, de kihatnak a nevelés egyéb feladataira is. Az egészségnevelés szoros kölcsönhatásban áll:

- az értelmi képességek fejlődésével,
- az erkölcsi neveléssel,
- az akarat, a kitartás és az önuralom fejlesztésével.

Az egészségnek a nevelési folyamat minden mozzanatában meghatározó, alapozó szerepe van. Az egészségnevelés gyakorlatának egyedüli eszköze a nevelés, a megfelelő modell nyújtása. Az egészségnevelés tehát programunk személyiségformáló része.

Egészségnevelési munkánk során jártasságokat, készségeket alakítunk ki a gyermekekben.

A gyermekek fogékonyak az ismeretek megszerzése és a helyes magatartás iránt, s munkánk során ezt használjuk ki.

Arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy az ismeretek, valamint a magatartás és a szokások között igen nagyfokú ellenmondás lehet. Ezért az ismeretek bővítését és a magatartás változtatását egy időben és folyamatosan végezzük.

Egészségnevelő munkánkat eredményesnek tekintjük, ha a gyermek:

- Észreveszi a rendszeres életvitel fontosságát, érzi annak szükségességét, ill. hiányát
- Elsajátítja a kulturált étkezési szokásokat
- Magától akar megismerni számára ismeretlen ízeket
- Igényévé válnak a kiegészítő mozgástevékenységek
- Állóképessége, teljesítőképessége, edzettsége fokozódik
- Szemléletváltozása a szülőt is szemlélet- életvitel változtatásra ösztönzi.

3.3. Gondozás

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

Testápolás

Cél:

Olyan egészséges gyermekek nevelése, akiknek igényük van a személyi higiéniaira.

Feladat:

- A gyermekek tisztasági igényének kialakítása, egészségük védelme, a megfelelő feltételek biztosítása és a higiéniai szabályok megtartása különös gonddal az érzékszervekre.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Önállóan mosakodnak, törülköznek, használják a WC-t.
- Figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor csak szükséges.
- Önállóan mossák a fogukat. A fogápoló szereket tisztán tartják.
- Hajukat rendben tartják.
- Figyelmeztetés nélkül használják a zsebkendőt

Táplálkozás

Cél:

Óvodáskor végére gyermekeink egészségesen, önállóan, kulturáltan étkezzenek.

Feladat:

- Korszerű, kulturált táplálkozási szokások megismertetése, megtanítása, a szükséges feltételek biztosítása.
- Kellő folyadék biztosítása a nap bármely szakában.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Étkezéskor önállóan szednek maguknak a tálból, öntenek a kancsóból.
- Gondolnak az étel mennyiségének helyes megítélésére.
- Helyesen használják az evőeszközöket (kanál, kés, villa).
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.

Öltözködés

Cél:

A gyermekek mindig az időjárásnak megfelelő és a csoport hőmérsékletéhez alkalmazkodó esztétikus, tiszta öltözetet viseljenek.

Feladat:

- A gyermekek egyéni igényének figyelembevétele, kicsiknél figyelemmel kísérni a kimelegedésre-fázásra utaló jeleket.
- A helyes öltözködési sorrend fűzés, kötés, gombolás, stb., megtanítása a ruha rendezettségének segítése.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.
- Holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva helyre teszik.
- Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon.
- Cipőjüket befűzik, megkötik, ruhájukat begombolják.

Mozgás

Cél:

A gyermekek mozgásigényének kellő kielégítése, állóképesség növelése

Feladat:

- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, kielégítése, a mozgásszervek fejlesztése.
- Kihasználni a mozgásfejlesztő eszközök, játékok által nyújtott lehetőségeket.

Pihenés

Cél:

A gyermekek fizikai és szellemi kikapcsolódása, felfrissülése.

Feladat:

- A pihenést jól szervezett napirenddel biztosítani a gyermekek számára, egyéni alvási igényük, szokásuk figyelembevételével.
- Megfelelő eszközök, nyugodt, csendes hely biztosítása.

Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőlíras mese és közösségi játékelmény biztosításával.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodáskorú gyermek életében biztonságot ad, ha a napoknak, heteknek ritmusa van. Ez segíti eligazodni a világban, kapaszkodót, belső nyugalmat nyújt. Fontos az életkornak megfelelő életritmus biztosítása a biológiai adottságok figyelembe vételével, a folyamatosság érvényesítése.

Napirend és hetirend

Cél:

Viszonylagos állandóságával biztonságot nyújtson a gyermekek számára.

Napi ritmus

A gyermekek legközvetlenebben a mindennapok ritmusát élik át. Igénylik az ismert és áttekinthető ismétlődésekkel tagolt napirendet.

Két nagy egység változik naponta:

- Szabad játék
- Közös tevékenység

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe.

Heti ritmus

Egy héten belül a napok különbözőségét más – más tevékenységgel jelölik. Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak. Napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Feladat

- biztosítani a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével
- igazodni a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez
- a rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek
- fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a szabad játék kitüntetett szerepét.

Éves ritmus

- Az évszakok körforgása a természet változásai és a jeles napok határozzák meg
- Az évkör ünnepei állandó ismétlődéssel térnek vissza

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó-amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett –iskola - előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola -előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

4. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ

Befogadás

Az újonnan óvodába érkező gyermek beszoktatása nem az első napon kezdődik, hanem már a beiratkozásnál. Lehetősége van az óvodapedagógusnak arra, hogy megismerhesse a gyermekeket saját környezetében is. Betekintést nyerhet a család szokásaiba és megismerheti nevelési attitűdjeit. A tanévkezdést megelőző időszakban lehetőséget biztosítunk az óvodával való ismerkedésre. A csoport összeállításakor figyelembe kell venni a már kialakult kapcsolatokat (szülők, bölcsőde, szomszédok).

A **beszoktatás** (befogadás) során az óvodapedagógus-gyermek között kialakuló szoros érzelmi kapcsolat a gyermekben nemcsak biztonságot ébreszt, hanem az együttműködéshez szükséges ismereteket is eközben szerzi meg. Ebből az érzelmi biztonságot nyújtó, tudatosan szervezett együttlétből alakul ki lassan az együttműködés, a másfelé fordulás képessége. A gyermek, ha megtalálja az óvodában az érzelmi biztonságot, megismerkedik az óvodai élet szokásaival, képessé válik, hogy szülei nélkül élje mindennapjait ebben a világban, és bizalommal forduljon az óvodában dolgozó felnőttekhez.

Az óvodáskorú gyermek jellemző tulajdonsága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Alapelvek:

- Az óvodapedagógus érzelmi támasza a gyermeknek, szeretet, megértés és elfogadás jellemzi.
- Segíti a szülőket gyermekük nevelésében, folyamatosan kapcsolatban van velük.
- Lehetőséget teremt az együttműködésre, egymás véleményének meghallgatására, elfogadására.
- Az óvodapedagógusok minden egyes családdal külön is együttműködnek, keresve a kapcsolatépítés hatékony módszereit.
- Bizalom, szeretet, türelem és az igazságosság kialakítására törekszik felnőtt-gyermek, gyermek-felnőtt és gyermek-gyermek között.
- Felelősségvállalásra, segítségnyújtásra, mások segítésére, a máság elfogadására, az emberek különbözőségének tiszteletben tartására helyezük a hangsúlyt.
- A szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a hazaszeretet kialakítása, a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a szülőföldhöz és családhoz kötődés hangsúlyozása.
- Az élet helyzeteiben átélt pozitív és negatív érzelmek megfelelő módon való kezelése/konfliktusok, sikerek, kudarcok/.

Cél:

Kiegyensúlyozott, harmonikus gyermekek nevelése, akik jól érzik magukat az óvodában. Szoros és meghitt kapcsolat kialakítása gyermekek és felnőttek között, mely a kölcsönös bizalmon alapszik.

A közösségi együttélés során kialakított viselkedési formák/normák és a hozzá kapcsolódó pozitív érzelmi tartalmak elősegítése, hogy a gyermekek a későbbiekben sikeres és elégedett tagjai legyenek a társadalomnak.

Feladat:

- Szociális, esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése, a társas együttélés szabályainak, normáinak megalapozása, gyakorlása. Az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi függőségeinek kielégítése, az érzelmi biztonság. Ehhez az érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűd mellett alapvető feladat, hogy a gyermekekben kialakuljanak és erősödjenek a szociális érzelmek: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, bizalom, részvét, másság elfogadása, örömszerzés-, bánat-, fájdalomokozás felismerése, átélése.
- Az esztétikai érzelmek: a szép iránti fogékonyság, a művészi élmény befogadására való igény és képesség fejlesztése, a mese, vers, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás által.
- Az óvodapedagógus érték közvetítő magatartásával, interaktív kommunikációjával biztosítsa a csoport egészséges működését. Magatartásával értéket közvetítsen a gyermekek, szülők, kollégák irányába.
- Szeretetteljes magatartás, barátságos légkör biztosítása a közösség minden tagja számára. A gyermekek egyéni szükségleteinek maradéktalan figyelembe vétele.
- Társas szükséglet és viselkedési formák alakítása. Alkalmazkodó képesség kialakítása.
- A gyermek erkölcsi, akarati tulajdonságainak fejlesztése (aktivitás, önfegyelem, kitartás, önbizalom, kudarcűrő - képesség, pontosság, segítőkészség, szabálytudat, feladattudat, becsületesség, igazmondásra nevelés), szociális érzékenységének, éntudatának, önkifejező törekvéseinek elősegítése.
- Lehetőségek teremtése arra, hogy a gyermekek felismerjék és átélhessék a pozitív szociális érzelmeket.
- Az óvodapedagógus munkája során életkori sajátosságokhoz igazodó, bizalommal teli környezetet teremtsen, melyben a gyerekeknek lehetőségük van saját véleményük, önkifejező törekvéseik, elképzeléseik kifejtésére, a javításra, próbálkozásra.
- Közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása.
- Konfliktusmentes környezet kialakítása, állandó értékrendet közvetítő megfelelő szokás – szabályrendszer rögzítése.
- Az óvodapedagógus ismerje meg a gyermekek egyéni képességeit, sajátosságait, hogy hatékonyan tudjon differenciálni, valamint a különleges bánásmódot igénylőknek (nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt,

valamint a kiemelkedő képességű) szakszerű, speciális tudással rendelkező munkatársak bevonásával segítséget nyújtani.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek jól érzik magukat a közösségben.
- A kialakult szokások igényükké válnak, segítenek egymásnak.
- Érzelmeket, értékítéleteiket bátran kifejezik.
- Bizalommal vannak társaik és a felnőttek iránt.
- Kortárs kapcsolataik kiegyensúlyozottak.
- Ismerik és betartják az alapvető erkölcsi normákat, az együttélés szabályait.
- Elfogadják és tolerálják a másságot, nyitottá válnak az élmények befogadására.
- Ismerik közvetlen környezetük értékeit, szépségeit.

Alapvető, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait (alkalmazkodás, egymásra figyelés, együttérzés, egymás segítése).

Közösségformáló események:

A gyermek még koránál fogva nem érti az ünnepek belső tartalmát, a mi feladatunk, hogy megszerettessük, és átéljük a gyermekekkel az ünnepvárás időszakát. Énekekkel, verssel, mesével, ajándékkészítéssel, kézműveskedéssel készülünk az ünnepekre. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak a szokások, az illem, az erkölcs és az emberi kapcsolatok, valamint identitástudat megélésére.

Hagyományaink, ünnepeink:

Az ünnepek és az óvoda hagyományaihoz kapcsolódó rendezvények előkészítésére, külső megjelenítésére (dekoráció), belső tartalmára kiemelt figyelmet fordítunk. Feladatunk továbbá az óvodai hagyományok ápolásával a hazaszeretetre, az összetartozásra nevelés, az identitástudat kialakítása. Ennek érdekében el kell mélyítenünk a szülők és a felnőttek szeretetét, tiszteletét a gyermekekben. Közel kell hoznunk a gyermekekhez a népi hagyományokat és gondolatvilágot (népdal, népmese).

Célunk, hogy minden gyermekben pozitív érzelmi viszony alakuljon ki saját nemzeti kultúrája és nyelve iránt. Gondoskodni kell a gyermekek életkorának megfelelően a nemzeti ünnepek sajátosságainak hangsúlyozásáról, az ünnepekhez kötődő tevékenységekkel, megemlékezésekkel. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek pozitív élményként élje meg mind a készülődési folyamatot, mind magát az ünnepet.

Ünnepek, jeles napok, rendezvények:

- Állatok világnapja
- Nemzeti ünnep - október 23.
- Nemzeti ünnep – március 15.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat

Székhely: Óbudai Mesevilág Óvoda 1039. Bp. Bárczi Géza u. 1.

Tagintézmény: Cseppke Óvoda 1039. Bp. Bárczi Géza u. 2.

Telephely: Vizi Óvoda 1039. Bp. Viziorgona u. 1.

Tagintézmény: Vizi Óvoda 1039. Bp. Viziorgona u. 2.

OM azonosító: 034258

Tel/fax: 06-1-243-1508

Tel. 06-1-243-0598

Tel. 06-1-454-0513

Tel/fax: 06-1-243-1360

- Víz Világnapja
- Föld Napja
- Madarak és fák napja
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja/Apák napja
- Gyereknapi

Egyéb hagyományok, jeles napok, rendezvények épületenként, csoportonként kiegészülnek, eltérőek lehetnek.

5. ÉRTELMI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

5.1. Értelmi fejlesztés és nevelés feladatai

Feladat a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek a rendszerezése, célirányos bővítése, oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő kognitív képességei:

- egyre pontosabb, valóság-hű észlelés,
- figyelemösszpontosításra való képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,
- reprodukív emlékezet,
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
- az alakuló fogalmi gondolkodás.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése ösztönző környezet biztosításával.

Alapelvek:

- A gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzésére irányuló lehetőségek széleskörű kihasználása kultúraátadás hatásrendszerében.
- A zökkenőmentes, kudarc nélküli iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek sokrétű megalapozása.

Cél:

A gyermekek spontán és irányított tapasztalat és ismeretszerzésein keresztül a kognitív képességeik kibontakoztatása.

Feladat:

- A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendszerezése az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.
- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt.
- A megismerés, felfedezés, rácsodálkozás közösen átélt örömeinek fokozása.
- Szándékos figyelem, a figyelemkoncentráció fejlesztése.
- Nagymozgások és finommotoros képességek fejlesztése.
- Énkép, reális önértékelés kialakítása, fejlesztése konkrét visszajelzésekkel.

- Törekvés a folyamatos visszacsatolásra, a gyermekek értékelése legyen fejlesztő, ösztönző, pozitív énképet erősítő.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A mentális, értelmi fejlettség megléte az iskolába való tovább lépéshez.
- Szándékos figyelem, figyelemkoncentrációkialakulása.
- Érdeklődés a külvilág tevékeny megismerése iránt.
- Érthető, képességeikhez mérten tartalmas szóbeli kifejezőmód.
- Kialakult éntudat, testséma.
- Térirányok ismerete.
- Az egyszerű gondolkodási műveletek, problémamegoldó képességek alkalmazása (analízis, szintézis, összehasonlítás, ok-okozati összefüggések kifejezése) a gyakorlatban
- Számfogalom, elemi műveletek végzése 10-es számkörben.
- Önálló feladatmegoldás, ítéletalkotás.
- Szándékos bevésés, felidézés.

5.2. Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

Nézeteink az anyanyelvi nevelésről

A gyermekek beszéd és kommunikációs képességének fejlődését nagymértékben befolyásolja a gyermekek környezetének beszéde, az hogy az őket körülvevő felnőttek milyen kódrendszerrel kommunikálnak.

A kommunikatív kompetencia függ a családi környezettől, az élmény – ingergazdagságtól és az óvodai modelltől is.

Az anyanyelvi nevelés szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, az egész óvodai életet átszövi.

Hangsúlyos a helyes mintaadás, ezen kívül az, hogy kommunikációs helyzetek teremtésével ösztönözzük a gyermeki beszédet, teremtsünk lehetőséget ennek fejlesztésére anyanyelvi játékokkal, továbbá bővítsük szókincsüket, gazdagítsuk metakommunikációs ismereteiket (érzelmeket kifejező gesztusok, arckifejezések, testtartások).

Ezeken kívül képessé kell tenni a gyermekeket a feljük áramló verbális és nem verbális, valamint metakommunikációs információk befogadására, megértésére.

Alapelvek:

- Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet valamennyi tevékenységi területén megvalósul.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére kiemelt figyelmet fordítunk.

Cél:

A gyermekek spontán és irányított tapasztalat és ismeretszerzésein keresztül a kognitív képességeik kibontakoztatása. Eredményes megvalósítása hozzájáruljon a gyermekek anyanyelvének, a helyes, szép beszédnek, mint az önkifejezés, környezettel való érintkezés és a gondolkodás legfőbb eszközének megalapozásához.

Feladat:

- Az óvodapedagógus kommunikációja legyen mintaértékű, követésre méltó, mondatszerkesztése egyszerű, változatos, nyelvhasználata igényes.
- Olyan környezetet teremtsen, mely elősegíti a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlődését.
- Az óvodapedagógus kérdéseivel fejlessze a gyermekek gondolkodását, ösztönözze őket beszédre, bővítse szókincsüket.
- Differenciált, egyéni bánásmód alkalmazásával fejlessze a nyelvileg hátrányos helyzetű gyermekeket.
- Metakommunikációs elemekkel mélyítse, tegye színessé a verbális közlést.
- A beszédhibák felismerése, a logopédus korrekciós munkájának segítése.
- A szülők felvilágosítása, segítése.

Pedagógusaink által kidolgozott és alkalmazott beszédtechnikai fejlesztő segédanyagunk a preventív munkát helyezi előtérbe. A fejlesztés nem foglalkozásokra korlátozódik, hanem az óvoda mindennapi életébe beépített, melynek segítségével az enyhe artikulációs zavarok megelőzhetők, a súlyosabbak bizonyos fókig javíthatók. Így a gyermekek nagyobb részénél megelőzhetjük a későbbi logopédiai korrekciós munkát, a többieket pedig előkészíthetjük arra. Ezáltal az óvónő preventív és a logopédus korrekciós munkája együtt teszi lehetővé, hogy az iskolakészültséget ezen a téren javítsuk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Képes arra, hogy gondolatait, érzelmeit pontosan ki tudja fejezni, s eközben alkalmazkodni tud a beszédhelyzetekhez és a kommunikációs partnerekhez, szóbeli kifejezőmódja érthető.
- A gyermekek nagyobb beszédkedvvel, gazdagabb verbális és nonverbális eszköztárral indulnak az iskolába, és ez meghatározhatja a jövőbeni sikerességüket, a tanuláshoz és a kultúrához való viszonyukat.

6. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGET BIZTOSÍTÓ NEVELÉS TERÜLETEI

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása

Azokat a gyermekeket, akiknek a nevelhetősége eltér a többiekétől, kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek nevezzük.

Az e csoportba tartozó gyermekeknek eredményes nevelésük-oktatásuk érdekében a szokásostól eltérő, vagy nagyobb mértékű, ill. más jellegű pedagógiai segítséget kell nyújtani.

6.1. Prevenció

A komplex preventív személyiségformáló óvodai programunk cél és feladatrendszer tartalmazza a 3-6-7 éves korosztályra irányuló preventív, illetve korrekciós tevékenységünket.

A gyermekek sokoldalú megismerése, egyéni megfigyelések készítése, fejlettségi szintjük „mérése” – során az utóbbi években egyre gyakoribbá vált, hogy a tanköteles korban lévő (6. életévet betöltött) gyermekek további óvodai nevelésben részesülnek.

Alapelvek:

- A gyermeknek joga van az életkorának, fejlettségének megfelelő óvodai élethez, a biztonságos, egészséges környezethez, adottságainak, érdeklődésének, képességeinek megfelelő, speciális szükségleteit kielégítő neveléshez.
- Minden gyermek kapja meg a megfelelő segítséget, függetlenül a szülők anyagi és szociális helyzetétől.
- A segítségnyújtás mértéke mindig a gyermek egyéni képességeinek feleljen meg.

Cél:

A másság elfogadtatása - mind a gyermekkel, mind a felnőttekkel.

Személyre szabott nevelés által az esélyegyenlőséget megteremtő, speciális nevelési szükséglet biztosítása minden olyan gyermeknek, akinek erre szüksége van.

A nevelés hatására a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél is alakuljon ki az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, önállóságra törekvésnek, együttműködésnek a számukra elérhető szintje.

Feladat:

- Elfogadó, szeretetteljes légkörben a pedagógus egyéni odafigyeléssel tárja fel a gyermekek személyiségét, és szükségleteit játékos módszerek által.

- Speciális szakemberekkel együttműködve egyéni, nevelési, fejlesztési terv alapján biztosítani a gyermekek testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődését, segíteni a közösségbe való beilleszkedésüket.
- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, speciális szakemberekkel.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására kell törekedni.
- A nem, vagy kevésbé jól működő funkciók tudatos fejlesztésével a kompenzációs lehetőségek bővítése.

A vizsgálatok, mérések az alábbi főbb területekre irányulnak:

- szociális érettség
- mozgás állapot vizsgálat
- téri tájékozódás
- anyanyelvi fejlettség, kommunikációs képesség
- figyelem vizsgálata

A mérések, megfigyelések előtt minden esetben szülői beleegyezést kérünk írásban.

A gyógy-fejlesztőpedagógus, a logopédus és a pszichológus az elvégzett megfigyelésekről, mérésekről feljegyzést készít, majd konzultál a csoportjához tartozó pedagógussal.

A mérések eredményéről a szülőket fogadó óra keretében tájékoztatjuk, megbeszéljük a szükséges teendőket, lehetőségeket.

6.2. Tehetség gondozás

Alapelvek:

- A gyermeknek joga van tehetsége kibontakoztatására, az ehhez szükséges eszközökre és az azt ösztönző pedagógiai támogatásra.
- Bátorító nevelés, az igyekezet elismerése, a mindenki számára elérhető lehetőségek biztosítása.

Cél:

A kreatív, intellektuálisan fejlettebb képességekkel és az ehhez kapcsolódó motivációval rendelkező tehetségígéreteknek olyan tanulási helyzeteket teremtsünk, ami érdeklődésüknek, szükségleteiknek megfelel.

Feladat:

- A tehetség felismerése
- Az alkotáshoz szükséges légkör megteremtése
- Lehetőségek biztosítása

- Bátorítás
- Szülők figyelmének felhívása a gyermek kiemelkedő képességére.
- Megfelelő tárgyi feltételek biztosítása a tehetség kibontakoztatáshoz.
- Az óvodapedagógus folyamatos felkészülése a speciális képességek támogatásához.
- Differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazása.

A gyermekek fejlesztése többnyire óvodai csoportjaikban történik, a napi tevékenységekbe ágyazva. Nem csak a néhány feltűnően tehetséges gyermekre figyelünk kiemelten, hanem azokra is, akik motiváltak bizonyos tevékenységekben vagy kreatívabbak, esetleg a megszokotthoz képest másként nyúlnak dolgokhoz.

Fontos szempont, hogy a kiemelkedő képességek mellett a tevékenységek hatására fejlődnek és kiegyenlítődnek az egyéb részterületek is.

7. GYERMEKVÉDELEM

Óvodánk lakótelepi környezetben épült, ahol sok szociálisan hátrányos helyzetű család él. Intézményünk közvetlen környezetében gyermekotthon, családok átmeneti otthona is működik. Ebből következően nagy a fluktuáció, kiemelték és összetettek a gyermekvédelmi feladatok.

Minden pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy biztosítsa minden gyermek számára a fejlődéshez szükséges feltételeket, úgy hogy a gyermek képességeit, tehetségeit kibontakoztathassa, illetve leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél, vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

A gyermekvédelmi munka nagyon szerteágazó. Nagy tapintatot, odafigyelést, megértést, követel az óvodapedagógustól, mivel tartósabb eredményeket csak a családok együttműködésével, a szülők kellő nyitottsága révén lehet elérni.

Alapelvek:

- A családi nevelés erősítése, a család tiszteletben tartása
- A gyermek iránti felelősségvállalás
- Bizalmas segítségnyújtás, titoktartási kötelezettség

Célunk, hogy feltárjunk minden olyan körülményt, mely a gyermekek harmonikus fejlődését hátrányosan befolyásolhatja, és olyan segítség biztosítása, mely elősegíti a hátrányok csökkentését.

Feladatok:

- Az esetleges problémák feltárása, a gyermekek családi körülményeinek figyelemmel kísérése.
- Személyes kapcsolat kialakítása a segítségre szoruló családokkal.
- A gyermekek helyzetében bekövetkezett negatív változás esetén folyamatos kapcsolattartás, együttműködés a gyermekvédelmi felelőssel, családsegítő szolgálattal.

Az egészségügyi ellátással kapcsolatos tevékenységeink:

Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, szükség esetén szakorvosi vizsgálat (fogászat, szemészet, fülészet) kezdeményezése.

Védőnői tanácsadás (a szülők számára kialakított közös programok)

8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

8.1. Játék, játékos tapasztalatszerzés

Nézeteink a játékról

A gyermek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos, gyakran átalakított formában.

A gyermek játékában nyomon követhető, hogyan válnak a külső késztetések a gyermek sajátjává, belső indítékává, miközben belső állapotait, vágyait, indulatait tükrözi.

Bármely élménye játékanak forrásává válhat. A játék a valóságot tükrözi. A játék örömforrás számára, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja nem a célban, hanem a tevékenységben van, tehát önmagáért való. A játékot a feszültség csökkenése kíséri, és áthatja a gyermek minden tevékenységét. A játék a személyiségfejlesztés alapvető eszköze.

A gyermek által kezdeményezett játék (gyakorló-, szerep-, építő-, szabályjáték) igen sokoldalúan járul hozzá a fejlődéséhez, (tapasztalatai bővüléséhez, viselkedésformái alakulásához, képességei fejlődéséhez). A gyermek által megteremtett játékhelyzetek önmagukban hordozzák a tanulás lehetőségét.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű egész személyiségüket, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A felnőtt jelenléte hat a játékra, segítheti a gyermek játékát. Azt, hogy az óvodapedagógus játék időben milyen funkciót töltsön be (csendes szemlélő, aktív résztvevő) maga a játékhelyzet dönti el.

Előtérbe kell helyezni a szabadjáték érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

Alapelvek

- A játék maradjon a kisgyermekkor legfontosabb tevékenysége az óvodáskor végéig.
- A gyermek szabadon dönthet arról, kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, milyen eszközökkel jeleníti meg.

Cél:

A gyermekek kreatív személyiségének kibontakoztatása.

A tapasztalatok érzelmi feldolgozása, a velük járó feszültség csökkentése, levezetése.

Feladat:

- Olyan tapasztalatok, élmények nyújtása a gyermekek számára, mely kiinduló alapja lehet tartalmas játékoknak.
- Feltételek megteremtése: nyugodt, harmonikus légkör, megfelelő, alakítható esztétikus hely, eszköz, játékidő biztosítása.

A játék fajtái és az óvodapedagógus feladatai

Gyakorlójáték: véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker ismétlésére készíti a gyermeket és ezek az újra ismétlések nagy örömet jelentenek számára.

Feladat:

- A nyugodt oldott légkör biztosítása, a gyermek manipulációs vágyainak kielégítése.
- Különböző eszközök, tárgyak, anyagok, szabad tér, hely biztosítása.
- A gyermek szabad tárgyválasztásának folyamatos biztosítása.

Építő, konstruáló játék: a gyermekek különböző játékszerekből összerakosgatnak, létrehozhatnak valamit, eleinte spontán majd elgondolás alapján alkotó módon.

Feladat:

- Nyugodt alkotó légkör megteremtése, elegendő hely, megfelelő mennyiségű, változatos méretű, formájú eszköz biztosítása.

Szerepjáték: a gyermek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, érzelmeit, pozitív és negatív élményeit fejezi ki, környezetük jelenségeit sajátos módon újra alkotja. Tükrözi a gyermek egész eddigi életét, személyiségét.

Feladat:

- Fejlődjön képzelete, szervezőképessége, empátiája, érzelmei, alkalmazkodó képessége, kommunikációja.
- Elegendő feldolgozható élmény nyújtása, változatos, esztétikus eszközök biztosítása mellett.

Szabályjátékok: a játék módját és menetét szabályok határozzák meg.

Feladat:

- Helyes magatartásformák kialakítása (türelem, kitartás, eredményre törekvés, kudarcűrés).
- Az együttjátszás közösségi örömeztetésének kialakítása.
- A szabálytudat fokozatos kialakítása.
- Több rétegű ismeretnyújtás.
- Változatos értelem fejlesztő és mozgásos szabályjáték megismertetése.
- Megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása, pozitív érzelmi hangulat kialakítása, az óvodapedagógus példamutatása által.

Barkácsolás: gyűjtött anyagokból új játékeszközök létrehozása, és a meglévők javítása.

Feladat:

- Természetes anyagok gyűjtése, és minél szélesebb körben való felhasználásának elősegítése, az óvodapedagógus ösztönzésére.
- Változatos munkaformák és technikák megismertetése.
- Problémamegoldó gondolkodás, kreativitás és a finommozgás fejlesztése.
- Balesetmentes terület, megfelelő eszközök, idő biztosítása.

Bábozás: a gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze, ezáltal feleleveníti tapasztalatait, elképzeléseit, esztétikai, szociális élményeit.

Feladat:

- Gyermekek személyiségfejlődésének elősegítése és társas kapcsolatok alakítása.
- Az egymás közti kommunikáció fejlesztése és kibontakoztatása.
- Esztétikus eszközök biztosítása, élménynyújtás, példamutatás.

Dramatizálás: gyermekek saját vagy irodalmi élményeiket játsszák el kötetlen módon.

Feladat:

- A gyermekek beszédkedvének növelése.
- A szituációs helyzetekben az önkifejezés lehetőségének megteremtése.
- Esztétikai élménynyújtás. Igényes irodalmi élménynyújtás, jelmezek, kellékek biztosítása.
- Az óvodapedagógus segítse a gyermekek ötleteinek megvalósítását.

A képességfejlesztő játékok: belső tartalmukkal és struktúrájukkal, szabályaikkal hatnak a gyermekekre. A képességfejlesztő játék is játék, éppen ezért a játszás folyamatában meg kell elégednünk azon spontán tanulási hatásokkal, amelyeket ezek a játékok önmagukban hordoznak, mellőzve ezzel minden további szándékos tanulási mozzanatot.

Feladat:

- Eszközök biztosítása, játékok ajánlása.
- Spontán tanulási lehetőség biztosítása, melyet ugyan az óvodapedagógus ajánl, kezdeményez, készít elő, de e kezdeményezésnek továbbra is játéknak kell maradnia.

8.2. Munka, munkajellegű tevékenységek

Nézeteink a gyermekmunkáról

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

Munka közben természetes módon alakul a gyermek szociális magatartása, társas kapcsolata. Figyelembe kell venni a munkajellegű tevékenységek megszervezésénél a csoport összetételét (életkor, fejlettségi szint, szociális háttér).

Munkavégzés közben begyakorlódnak és pontosabbá válnak a különböző tevékenység formák.

A gyermek munkajellegű tevékenységének sajátosságai:

- önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;

- a közösségi kapcsolatok, a kötelesség és felelősségvállalás alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő, pozitív értékelést igényel.

Alapelvek:

- A munka legyen a gyermek mindennapi tevékenységének része.
- Önként és örömmel vállalt tevékenység legyen.

Cél:

A gyermekek érezzék át a munka szükségességét, élvezzék és becsüljék meg eredményességét.

Feladat:

- Céltudatos irányítással formáljuk és pontosítjuk a munkához szükséges készségeket.
- A gyermekek tanulják meg a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- Vigyáznak a terem rendjére, felszólítás nélkül felveszik az elejtett tárgyakat, helyére teszik a kint felejtett eszközöket.
- Alkalomszerűen részt vehetnek a játékszerek tisztításában.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.
- Már nagyobb önállósággal, felelősséggel látják el feladataikat.
- A naposok önállóan felteszik az asztalterítőket, előveszik és kiosztják az étkezéshez szükséges eszközöket, és esztétikusan elrendezik az asztalon.
- Étkezés után leszedik az asztalt, a terítőt önállóan összehajtják, és a helyére teszik.
- Összeseperik a morzsákat, letörlik az asztalokat.
- Játékelrakás után, ha szükséges eligazítják, esztétikusan elhelyezik a tárgyakat.
- A foglalkozásokhoz szükséges eszközök kiosztásában nagyobb önállósággal vesznek részt
- A rendszeresen használt eszközöket, felszerelési tárgyakat felszólítás nélkül előveszik, kiosztják.
- A gyűjtött terméseket, magvakat, egyéb növényi részeket meghatározott szempontok szerint csoportosítják, önállóan elhelyezik az élősarokban.
- Megfigyelik a változásokat, azok figyelembevételével gondozzák a növényeket.
- Folyamatosan részt vesznek a növények gondozásában, a kert rendezésében, megállapítják az elvégzendő műveletek sorrendjét, indokolják egy-egy feladat végzésének szükségességét vagy sorrendjét.

8.3. Tanulás, játékos fejlesztés

Nézeteink a tanulásról

A tanulás egy megismerési folyamat, amelynek során változik, fejlődik a gyermek érzékelése, észlelése, figyelve, képzelete, emlékezete, gondolkodása, érzelmi, akarati élete, cselekvése, magatartása, attitűdjei, tehát fejlődik az egész személyisége. A tanulási folyamatban különböző intenzitással fejlődnek a személyes, a szociális, a kognitív és a speciális kompetenciák. A tanulás tevékenység által, illetve tevékenységbe ágyazottan történik, teljesen áthathatja, átszövi az egész óvodai életet.

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, egyszerre több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás interakciós folyamat, ami mindig a gyermek és a környezet egymásra hatásának eredménye. A tanulás-tanítás folyamatában, az óvodás korban a belső motiváció megteremtése, az aktivitás, a cselekvés örömeinek megismertetésére kell helyezni a hangsúlyt. Ennek a motivációnak a kialakítása, megteremtése a pedagógus legfontosabb feladata.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Alapelvek:

- A tanulás a gyermekek számára minden mozzanatában játékos jellegű és örömteli legyen.
- A tanulás a gyermekek számára nyújtson ismereteket, melynek során jártasságok, készségek, képességek alakuljanak ki, gondolkodásuk fejlődjön.
- Az ismeretszerzés mindig egymásra épülő legyen, a koncentráció és a komplexitás elvét kövesse.
- Munkánk során differenciált bánásmódot alkalmazzunk, mértékét az adott gyermek képességéhez és teljesítményéhez mérjük.

Cél:

Sokféle játékos tevékenység biztosításával az érdeklődés kielégítése, a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átélése, az alkotás, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezése.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Feladat:

- A gyermekek tapasztalatainak bővítése, kíváncsiságának és tevékenységi vágyának kielégítése.
- Az óvodapedagógus a napi tevékenységek szervezésénél, megvalósításánál vegye figyelembe a gyermekek aktuális, érzelmi, fizikai állapotát, érdeklődését, egyéni fejlettségi szintjét, életkori sajátosságait, a tevékenység célját, feladatát, ennek megfelelően válassza meg módszereit, eljárásait, eszközeit, melyek biztosítják a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kulcskompetenciák fejlődését.
- Az ismeretnyújtás változatos formában történő átadása, lehetőség szerint IKT eszközök alkalmazásával.
- Folyamatos lehetőség biztosítása az elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazásának begyakorlására.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, egyéni, fejlesztő értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Az értékelés a gyermekek egyéni fejlettségi szintjének megfelelően konkrét, cselekvésre utaló legyen, vegye figyelembe életkori sajátosságait, és a tanulási folyamatot.
- Törekedjen hatékony értékelési módszerek megválasztására.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás; a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldás

Tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók:

Pontos és differenciált vizuális észlelés:

- alak, forma, méret, szín pontos felfogása
- kiemelés (figura, háttér észlelése)
- adott tárgyak térbeli helyzetének helyes felismerése, megítélése
- vizuális információk téri elrendezése, sorba rendezése, szekventálása

Hallott (auditív) információk:

- pontos észlelés, megkülönböztetés
- adott hangok kiemelése

- adott hangok helyes egymásutániségének felismerése, hangcsoportok egységbe foglalása (fonológiai kódolás)
Összerendezett, koordinált mozgás:
- szem – kéz, szem-láb, kéz-egyéb testrész összerendezett, célszerű együttes mozgása
Keresztcsatornák együtműködése:
- látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása
Rövid idejű vizuális, verbális memória:
- a rövid ideig látott és halott információk időbeni elraktározásának képessége
Szándékos figyelem, kb. 10 perces figyelemkoncentráció:
- a tudatos figyelem fenntartásának képessége

8.3.1. Verselés, mesélés

Nézeteink a verselésről, mesélésről

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Az óvodás gyermek gondolkodása mesemondással, meséléssel ápolható, fejleszhető legjobban. A mesék példakép erejű emberi fejlődési folyamatokat ábrázolnak. Aki gyermekkorában sok mesét hallgat, könnyebben érti meg az én fejlődés lényegét. A mese által érez rá arra, hogy a nehézségek a világ velejárói.

Az esztétikai élmény teljes kibontakozásához fontos az óvónő kifejező előadásmódja, mimikája, gesztusai. A mese, vers kiválasztásánál figyelembe vesszük a természet, az évszakok változásait, az ünnepeket, melyek az évkört alkotják. Szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

A lényeg csupán az, hogy mindennap meséljünk, vagy verseljünk valamilyen formában. A tevékenység anyaga változatos legyen, gerincét a magyar népmesekincs, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág adja, továbbá a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek is helye van.

Lehetőséget teremtünk a gyerekek önálló mesemondásához. Elősegítjük megfelelő eszközökkel, hogy el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. Ügyelünk a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolatra, a meghitt légkör megteremtésére.

A gyermekek anyanyelvi képességeinek fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal történik.

Az élıszavas mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Alapelvek:

- A mese a gyermekek mindennapi, örömteli élménye.
- Az irodalmi művek előadásmódja élményszerű.
- A megismert műveket többször, többféleképpen dolgozzuk fel.

Cél:

A gyermekek élvezzék, örömmel hallgassák a népi - irodalmi műveket, jelentsen élményt számukra a verselés, mondókázás és mesélés.

Feladat:

- A gyermekek megismertetése életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő mesékkel, versekkel, mondókákkal.
- Az irodalmi alkotások megszerettetése a gyermekekkel.
- Irodalmi művek élményt nyújtó előadása.
- Meghitt hangulat teremtése az irodalmi élmény befogadásához.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A hallott mese elemeit, eseményeit játékokban felhasználják.
- Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása.
- A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait, furcsa vagy szép hangzású kifejezéseit alkalmazzák.
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.

8.3.2. Ének, zene, népi játék, tánc

Nézeteink az ének, zene, népi játék, táncról

A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel. Az ének, zene és az ehhez kapcsolódó népi játék, tánc ugyanúgy az óvodai

mindennapok része, mint a napi mesélés. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására.

A dal, az együttmozgás különböző érzelmet kelt, ami által a gyermekek érzésvilága színesebbé, változatosabbá, elmélyültebbé válik. A körjátékok, népi játékok közben fejlődnek a gyermekek baráti érzései, oldódnak gátlásaik. Az óvónői minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, énekes játékok felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása meghatározza a pszichikus funkciók képességét, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Alapelvek:

- Az óvodai zenei nevelés legyen érték közvetítő, ízlésformáló.
- A zene hatással legyen a gyermek egész személyiségére.
- Az énekes tevékenységeket jellemezze tervszerűség, fokozatosság, rendszeresség.
- A spontán helyzeteket mindenkor ragadja meg az óvónő.
- A Kodály-módszer érvényesüljön a zenei nevelésben (élőzene, népdalok, ének hang, hangterjedelem).
- Feladataink megvalósításában elsődleges a játék, a játékosság.

Cél:

A zenei érdeklődés felkeltése, a zenei műveltség, zenei képességek, emlékezet, képzelet, esztétikus mozgás kialakítása és továbbfejlesztése.

Feladat:

- Tudatos, tervszerű és folyamatos zenei fejlesztő hatások megszervezése.
- Életkornak, a csoport fejlettségi szintjének megfelelő énekek, zenék, énekes játékok megismertetése, átadása.

- A hagyományos eszközök mellett a modern IKT eszközök használatára való törekvés.
- A dalanyag összehangolása a zenei feladattal, a fokozatosság elvének követése, a zenei fejlesztő munka a gyermekek ismeretén alapuljon, fejlesztésére irányuljon.
- Változatos térformákkal, tánclépésekkel a gyermekek megfelelő mozgáskoordinációjának kialakítása, fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Felismerik a magas és mély éneklés közötti különbségeket maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni.
- Tudják a jól ismert dallamokat éneklés közben saját hallásuk alapján térben kézzel mutatni.
- Ismerik a halk és hangos közötti különbséget, tudnak halkán, hangosabban énekelni, tapsolni, beszélni.
- Felismerik a dallamokat dúdolásról, hangszerről a hasonló fordulatokból, sajátos kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumokról.
- Tudnak dalokat - hallható jelre – hangosan, és magukban énekelni, előbb csak rövid részletek szabályos váltásával, majd hosszabb egységek, több dallam motívum elbújtatásával is.
- Ismernek néhány hangszert azok hangját megszólaltatási módját.
- Tudják érzékelteni az egyenletes lüktetést, megtudják különböztetni a ritmustól.
- Tudjanak esztétikus, változatos mozgásformákat, bonyolultabb dalos játékokat, tánclépéseket, mozdulatokat.

8.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Nézeteink a rajzolás, festés, mintázás, kézimunkáról

Ezek a tevékenységek az önkifejezés módjai. Lehetőséget adnak a gyermeknek arra, hogy gondolatait, érzelmeit, problémáit kifejezze, feldolgozza.

Fontos, hogy megismertessük a gyerekeket a különböző anyagokkal, a kézimunka technikai alapelemeivel, műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.

Az óvodába lépés pillanatától lehetőség van a különféle anyagok megismerésére, az egyes technikák elsajátítására, gyakorlására, előtérbe helyezve a természetes anyagok, termékek felhasználását, ezzel is elősegítve a környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelést.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermekek által megérthető világ tárgyai és eseményei.

Ugyancsak hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják fantáziájukat.

Az ötlettől a megvalósításig főként bátorításra, útmutatásra és dicséretre van szükségük.

A rajzolás, festés, mintázás, és a kézi munka, az ábrázolás különböző fajtái. A műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítását szolgálja.

Maga a tevékenység, és ennek öröme a fontos. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Alapelvek:

- A gyermeki alkotást értéként kezeljük.
- A gyermeki önkifejezés önkéntessége domináljon.
- A fejlesztésben tolerancia, empátia és a differenciálás érvényesüljön.
- Az óvoda értékrendszere a gyermeki és szülői ízlés formálója is legyen.
- Valósuljon meg a rajzolás, mintázás, kézimunka közösségformáló ereje.

Cél:

Felkelteni a gyermekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyát. Juttassuk a gyermekeket az alkotás, formálás öröméhez.

A vizuális befogadáshoz, alkotáshoz, újra alkotáshoz szükséges készségek kialakulása.

Feladat:

- Biztosítani élményeik, fantáziájuk és megfigyeléseik képi és térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségét.
- Az ábrázolás lehetőségeinek, eszközeinek folyamatos biztosítása.
- Igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az alkotó tevékenység kapcsán is használjuk ki az anyanyelvi – kommunikációs fejlesztés lehetőségeit.
- A gyermek önértékelésének fejlesztése, énképének erősítése.
- A finommotorika, a keresztcsatornák, szem – kéz koordináció, és a szem fixációs működésének fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében, az alapvető térviszonylatok segítségével.

- Képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére.
- Képkialakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat.
- Élményeik, elképzeléseik, képzeteik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket.
- Képesek „vezetéssel” észrevenni a környezet, a műalkotások és saját munkáik színhangulatát.
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat (pl. fiú, lány, nyuszi, tulipán, stb.).
- Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák (pl. haj, ruha, stb.); próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- A közös munkák értékelése során saját műveikkel és a műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak.
- Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával.
- Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket, maketteket.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat (pl. önállóan díszítenek tárgyakat).

8.3.4. A külső világ tevékeny megismerése környezeti és matematikai tartalommal

Nézeteink a környezeti nevelésről

Fontos megismertetni a 3-7 éves gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, megcsodálni annak értékeit, szépségeit és megtanítani arra, hogy vigyázzon annak szépségére. Olyan környezet vegye körül a gyermeket, mely esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó, ahol biztonságban érezheti magát.

Tudatos munkánk mellett a gyermek tapasztalataira, élményeire támaszkodva kell új ismereteket nyújtanunk, a gyermeket körülvevő közvetlen és tágabb természeti - emberi-tárgyi környezetről, formai, mennyiségi, téri viszonyairól, illetve a meglévőket mélyíteniünk. Eközben építeniünk kell a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, tevékenységi, megismerési vágyára.

A természet megismertetésével megalapozzuk a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét, ezzel megteremtve a környezettudatos magatartás alapjait. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését, a fenntarthatósági szemléletet.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Alapelvek:

- A megfigyeléseket, a tapasztalatszerzést a természetben végezzük.
- Annyi és olyan téma feldolgozását tervezzük, amennyihez folyamatos élményt tudunk biztosítani.
- Bontakoztassuk ki a gyermekek környezeteszétikai érzékenységét, aktivitását.
- Biztosítjuk a természeti és társadalmi témák sokoldalú megközelítését.
- Olyan lehetőségeket biztosítunk, amelyek során fejlesztjük a gyermekek gondolkodását, ok-okozati összefüggések felismerését, szóbeli kifejező képességét.
- A helyi lehetőségek figyelembe vételével megismertetjük a népi és nemzetiségi kultúrát.
- A hangsúlyt a fenntarthatóság szemléletformálására helyezzük.

Cél:

A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása, a gyermeki kíváncsiság kielégítése.

Feladat:

- Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, tapasztalatok szerzését természetes környezetben.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a biztonságos életvitel szokásainak alakítására, önálló problémamegoldásra.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntarthatósági szemlélet formálására.
- Környezettudatos magatartás megalapozása, a természet védelmére nevelés.
- Környezet jeles napjainak megünneplése.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- Ismerik lakásuk címét, szülei foglalkozását, családtagjaik nevét.
- Ismerik testrészeiket, igényesek testük tisztaságára.
- Felismerik és megnevezik környezetük színeit.
- Felismerik a napszakokat, különbséget tudnak tenni az évszakok között.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket.
- Ismerik közvetlen környezetük növényeit, a környezetükben élő állatokat, és tudják csoportosítani őket.
- Vigyáznak környezetük tisztaságára, épségére, óvják a természetet.

- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés módját, lehetőségeit, ismereteik vannak az energiatakarékosságról.

Nézeteink a matematikai nevelésről

Az óvodás gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztéséhez elengedhetetlen, hogy a környező valóságot, mint matematikai valóságot is átélje.

A matematikai nevelés meghatározó szerepet kap a gyermekek képességeinek fejlesztésében. A matematikai ismeretszerzés és a gondolkodás fejlődésében nagy szerepe van az önálló problémamegoldásnak. Ennek természetes módja óvodáskorban a játékban, cselekvésben való tapasztalatszerzés. A matematikai képességek elsajátításához fejleszteni kell a percepciót, logikai készséget, szám és mennyiségfogalmat, tér – és síkbeli orientációt, az analógiás gondolkodást, az emlékezetet.

Fontos, hogy változatos tevékenységek által szerezzenek a gyermekek tapasztalatokat.

Alapelvek:

- Spontán helyzetek kihasználása.
- Problémahelyzetek sokoldalú megközelítésére való ösztönzés.
- A játékoság hassza át a tapasztalatszerzést.
- Térre, formára, színre, mennyiségre vonatkozó élményanyag fokozatos bővítése.
- Tevékenységek során a gyermek sikerélményhez juttatása.
- A belső motiváció, a felfedezés öröme legyen a legfontosabb hajtóerő.

Cél:

Az óvodai matematikai nevelés teremtsen lehetőséget a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, ezáltal járuljon hozzá a logikus gondolkodás fejlődéséhez.

Feladat:

- A gyermekek személyiségének, matematikai képességeinek fejlesztése.
- A matematikai problémák iránti érdeklődés felkeltése.
- A matematikai tapasztalatszerzési és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása.
- Az ok-okozati összefüggések felismertetése.
- Tapasztalás: érzékelés, észlelés, megfigyelés módszerével.
- Emlékezés: mozgásos-, cselekvéses-, képi emlékezés útján
- Megértés: azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerésén keresztül.
- Konstruálás: alkotások, formák, mennyiségek, összességek előállításával.
- Ítéloképesség: igaz, hamis tulajdonságok megfogalmazásával.
- Hagyományos eszközök mellett a modern IKT eszközök használata.

A fejlesztés várható eredménye óvodás kor végére:

- Tudnak tárgyakat, személyeket, halmazokat összehasonlítani szabadon, egy-egy kiemelt megnevezett vagy felismert tulajdonság szerint.
- Tudnak tárgyakat összemérni magasság, hosszúság, szélesség, vastagság, tömeg, űrtartalom szerint.
- Tudnak halmazokat összehasonlítani, képezni különböző szempontok alapján, elemeiket párosítani 10-es számkörben.
- Tudják a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát.
- Ismerik a sorszámokat, a sorba rendezett elemek helyét a sorban.
- Tudnak mérni különböző egységekkel.
- Tudnak különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat, testeket szétválogatni, egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- Tudnak tükörrel tevékenykedni, 2-4 elemből álló alakzatok tükörképét meg tudják építeni.
- Tudnak térben tájékozódni, irányokat megkülönböztetik, névutókat ismerik és használják.

8.3.5. Mindennapos mozgás

Nézeteink a mozgásról, testnevelésről

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

Ebben az életkorban a gyerekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. A mozgásos játékok, gyakorlatok, téri helyzetek felidézésével fejlődik a gyermekek vizuális memóriája.

A testrészek, téri irányok megismerésével, megnevezésével bővülnek a térről való ismereteik, fejlődik térészlelésük, gyarapodik szókincsük. Saját testének és mozgásos képességeinek a megismerése segíti az én tudat fejlődését. A közös, örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolataik kiszélesednek. A társakhoz való alkalmazkodás közben fejlődik önuralmuk, együttműködő, szabálykövető társas viselkedésük, probléma megoldásuk és tolerancia képességük.

A mozgásos versengések során átélik a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezeknek a kezelését, elviselését.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), a testi mozgásos képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, nagy és finommozgások kialakulásához.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A tornához, játékos mozgásokhoz, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekhez, teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára biztosítani kell.

Alapelvek:

- Minden gyerek saját képességei szerint mozogjon, fusson, másszon, ugráljon, labdázson stb.
- Próbálhassák ki erejüket, ügyességüket, új mozgásformákat.
- A mozgásöröm átélése rendszeres testedzés közben, játékosan valósuljon meg.
- Egyszerű, érthető utasítások alkalmazása, a szakkifejezések használata.
- Mintaértékű magyarázattal kísért gyakorlatbemutatók.
- A tevékenységre irányuló hibajavítás tapintatos, konkrét legyen.

Cél:

Elősegíteni a gyermekek egészséges testi- és mozgásfejlesztésén keresztül személyiségük fejlődését, egészségük megőrzését.

Mozgásfejlesztésen keresztül az idegrendszer megfelelő fejlettségi szintre juttatása, mely által az agy funkcionális egységei is összehangoltabb működésre lesznek képesek.

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása.
- A gyermekek mozgástapasztalatainak rendszeres bővítése.
- A mindennapos mozgás lehetőségeinek biztosítása mind a szabadban, mind a terem adta lehetőségek kihasználásával.
- Természetes mozgások, nagymozgások, testséma, keresztcsatornák, oldaliság fejlesztése.
- Taktilis (tapintásos), kinezetikus (mozgásérzékeléses), vesztibuláris (egyensúlyérzékelés) rendszer fejlesztése, a két test fél mozgásának összerendezése.
- A vázizomzat sokoldalú erősítése, fejlesztése, a helyes testtartás kialakítása.
- Kondicionálás, koordinációs képességek fejlesztése, mozgásműveltség kialakítása jártasság és készség szintjén.
- Erősíteni a harmonikus mozgás iránti igényüket, cselekvő- és feladatmegoldó képességüket.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, harmonikusabbá, megfelelő ritmusúvá válik.
- Reagáló- és cselekvőképességük gyorsul
- Állóképességük növekszik.
- Fejlődik a térben és időben való tájékozódó képességük.
- Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyeket szívesen játszanak.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat.

9. A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az iskolába lépés feltételei

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. Az iskolába lépés feltételeinek megalapozása, az ahhoz szükséges részképességek fejlesztése már óvodába lépéskor megkezdődik, de kiemeltebb, hangsúlyosabb szerepet 5 éves kortól kap, mely az óvoda különböző szervezeti/szervezési keretein belül valósul meg.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Ha a gyermek augusztus 31-ig betölti a 6. életévét, akkor tankötelessé válik, iskola kezdésének halasztását a szülő kezdeményezheti a 2011. évi CXC törvényben meghatározottak szerint.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- Testi
- Lelki és
- Szociális érettség

Testi fejlettség:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció, a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Lelki érettség:

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek, érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozódásnak, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermekeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme
- könnyebbé válik a figyelem megosztása és átvitele
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Szociális érettség:

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermekétársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg
- önállósága, önfegyelme, kitartása, munkatempója megfelelően alakul.

A 3 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni
- minden szófajt használ
- különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot
- tisztán ejti a magán és mássalhangzókat
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről
- tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását
- felismeri a napszakokat
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait
- ismeri szűkebb lakóhelyét
- ismeri a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait

- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Ha a gyermek több területen teljesít gyengén, felmerül az iskolai élethez nem megfelelő fejlettség gyanúja, ekkor kérjük a szakszolgálat segítségét, a szakvélemény megállapításához, mely az óvodában maradás feltétele.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. Indokolt esetben a gyermek a szülő kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A gyermek hatodik életévének betöltése után a tankötelezettség megkezdésének halasztását kizárólag egy alkalommal és egy nevelési évre lehet kérelmezni. Ha a gyermek augusztus 31. napjáig a hetedik életévét is betölti, a tankötelezettség megkezdése tovább már nem halasztható, a hétéves gyermeknek szeptember 1. napjával mindenképpen meg kell kezdenie tankötelezettségének teljesítését.

A Hivatal a döntését a szülővel határozat formájában közli, a határozat és a szakértői bizottság szakértői véleménye egyaránt kötelező érvényű. Amennyiben a Hivatal helyt ad a szülő kérelmének, illetve, ha a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága a törvényi határidőn belül javasolja az óvodában maradást, a gyermek egy tanévvel később válik tankötelessé. Ez azt jelenti, hogy a gyermek még egy nevelési évig kötelező módon óvodai ellátásban fog részesülni.

10. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Alapelvek:

Az óvodapedagógus olyan légkört teremt személyiségével, különböző tevékenységek szervezésével, amelyben a gyermekek biztonságban és jól érzik magukat, melytől pozitív irányba fejlődnek.

Minden gyermek egyéni fejlődésének megfigyelése és segítése.

Az óvodapedagógusok feladata:

- a csoport nevelési, oktatási tervének elkészítése, megvalósítása
- havi – heti – napi ritmusok kidolgozása, szokásrendszer kiépítése
- személyiségfejlesztés és differenciálás megvalósítása
- kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó, élményszerzési tevékenységek szervezése, a tanulási folyamatba való beépítése
- olyan pedagógiai módszerek alkalmazására törekvés, melyek elősegítik a gyermekek tanulási, magatartási, beilleszkedési problémáinak feltárását, együttműködési készségük fejlődését
- szükség esetén speciális szakemberek segítségének kérése
- a gyermekekkel kapcsolatos dokumentációk vezetése
- az oviKRÉTA felületének naprakész vezetése, mely az alábbi dokumentációkat tartalmazza:
 - anamnézis
 - adatlap
 - jelenlét és távolmaradás rögzítése
 - feljegyzés családlátogatásról, fogadó óráról, szülői értekezletről, esetleges jegyzőkönyvek
 - a fejlődést nyomonkövető dokumentáció (a beszoktatás időszakáról, a folyamatos megfigyelésekről, a képességek felméréséről, a fejlesztés tartalmáról)
 - fejlesztési terv
 - egyéb, speciális szakemberek dokumentációi

A tanulási folyamatban az óvodás korosztály számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, tevékenységi forma. Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét.

Mindez tudatosságot, átgondolt szervezést, rugalmasságot és nagyfokú kreativitást igényel.

Kötetlen tevékenységek alkalmával a gyermekek érdeklődése alapján mindig változó létszámú és személyi összetételű mikro csoporttal foglalkozik az óvodapedagógus. A kisebb létszámból adódóan nagyobb lehetőség nyílik az egyéni bánásmód és a differenciálás

megvalósítására, a szükséges segítségnyújtásra, a gyermek fejlődési ütemének figyelembe vételére.

A kötött és kötetlen tevékenykedést egyaránt áthatja a játékosság, az élményt adó, oldott légkör.

Tervezés:

A tervek készítésekor figyelembe kell venni:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját
- Pedagógiai Programot
- a társadalmi elvárásokat
- a helyi adottságokat, lehetőségeket
- a gyermekek meglévő tapasztalatait
- a gyermekek fejlettségi szintjét, fejlődési ütemét
- a kiemel figyelmet igénylő gyerekek (felzárkóztatás, tehetséggondozás) igényeit

Az ismeretszerzés tervezése egész évre készül, az ünnepek, hagyományok, érdeklődési körök, évszakok adta lehetőségek figyelembe vételével. Az éves tervet átfogó tematikus tervekre bontjuk le, mely rugalmasan alkalmazkodik az adott körülményekhez, s melyhez biztosítjuk a pedagógiai szabadságot.

A tematikus terv magába foglalja az óvónő munkájának teljes vázát, melyben megjeleníti a tevékenységek anyagát, feladatát, a komplex foglalkozások témáját, a csoport és gyermek tevékenységét.

- A komplexitás elvét követve, a témaköröket több nézőpontból, sokoldalúan közelítjük meg.
- A gyermekek aktuális érzelmi és fizikai állapotát figyelembe véve, szükség szerint rugalmasan változtatunk előzetes nevelési és oktatási terveinken.
- A tanulási folyamat megvalósulását az eredmények függvényében felül vizsgáljuk. A reflexiók tartalmazzák a sikeres megoldásokat, az eredmények számbavételét, az egyéni megoldások sikerét, módszertani megoldásokat az esetleges változtatások szükségességét.

A tevékenységek megszervezése:

Az óvodai élet megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermekek jogait hovatartozástól (vallási, nemzeti, etnikai) függetlenül.

Figyelembe vesszük a napi élet szervezésénél a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.

Az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiinduló pontnak. Ebből következik, hogy a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk.

A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet és választhat a lehetőségek közül.

A tevékenységek során a dajka, a pedagógiai-gyógypedagógiai asszisztens az óvónő utasításai szerint aktívan segíti a gyermekeket a feladatok megvalósításában, szükség esetén speciális szakember (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus) bevonására is sor kerül. A segítő munkatársak tevékenységeit, hatáskörüket a munkaköri leírásuk tartalmazza.

A fejlődést elősegítő tevékenységek szervezési formáját a cél, feladat, a gyermekek fejlettségi szintje és igényeik határozzák meg, s ennek megfelelően lehet kötött, kötetlen, csoportos, mikrocsoportos és egyéni.

11. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Szakmai munkaközösség

Az óvodapedagógusok és az egyéb, speciális szakemberek igényei alapján önszerveződő munkaközösséget működtetünk.

Munkaközösségek működése:

- Belső pedagógiai fejlesztés, továbbképzés színtere, az alkotó pedagógiai tevékenység ösztönzője, amely igény szerint jön létre, önkéntes, segíti az új ismeretek megszerzését, biztosítja a szakmai fejlesztést, szakmai igényesség erősödését.
- Gyakorlati problémákat elemez, a tevékenység tartalmát a tagok határozzák meg, vezetőjét is maguk választják.
- Az óvoda pedagógiai programjának megvalósításában alapvető szerepet tölt be.
- Óvodánk évente az igényeknek megfelelően újonnan alakuló szakmai munkaközösségeket működtet, illetve folytatja az előző évben megkezdett tevékenységet.

Kapcsolattartás a szülőkkel

Az óvoda és a család kapcsolata a nevelés folyamatában:

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja kimondja: az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az óvoda a könevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője.

Az óvodát szociális és nevelő-személyiségfejlesztő funkciója összekapcsolja a családdal.

A kettő összhangja, az óvoda folyamatos együttműködése a szülőkkel a gyerekek harmonikus fejlődésének feltétele.

Az együttműködés alapelvei

- A családban és az óvodában nevelkedő gyermekért mind a két környezet felelős.
- Az óvoda csak a családdal együtt, a családi nevelés funkcióját erősítve tudja nevelő szerepét betölteni.
- Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolati viszonyban valósuljon meg. Alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. Az óvónő tájékoztatja a szülőket arról, hogy mi történik az óvodában. Megismeri a családok életmódját, a gyermekek helyét a családban.
- A család tapasztalatai, információi a gyermekek egyéni különbségei megértésében nélkülözhetetlenek. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek a család megismerése, megnyerése és aktív, őszinte közreműködése útján eredményesebben fejleszhető. A szülő találjon az óvónőben támaszt és segítőtársat gyermeke neveléséhez.

- Az óvoda, a nevelőközösség a szülők nevelési szemléletét tapintatosan befolyásolja, alakítja. Az együttnevelésben az óvónő vállalja a megértőbb, a türelmesebb, az érzelmileg elfogadó partner szerepét. A kölcsönös kapcsolat kifejezője az is, ha a szülők kérését, javaslatát, esetleg bírálatát az óvónő komolyan fontolóra veszi, nem hárítja el.
- Az egyenrangú nevelőtársi viszony az óvónők és a szülők kölcsönös alkalmazkodásában is megnyilvánul /pl. a szülő megvárja, amíg a gyermek elrakta a játékot vagy eszik, azután viszi haza. Ugyanakkor az óvónő is lehetővé teszi, hogy indokolt esetben később érkezzen a gyerek az óvodába./
- A családi és az óvodai élet folyamatosságának biztosítását segíti, ha a gyermek fokozatosan kerül be az óvodába. Egy-egy saját játékot, tárgyat bevihet a csoportba és magánál tarthatja. A gyermek beilleszkedését segíti, hogy figyelembe veszik egyéni szokásait, igényeit.
- Szükséges, hogy az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen tudjon közeledni minden családhoz.

A kapcsolattartás formái:

- szülői értekezlet,
- Szülői Munkaközösség
- családlátogatás,
- nyílt nap,
- beszoktatás,
- naponkénti párbeszéd,
- nyilvános ünnep,
- óvodába hívogató játszóház,
- levél a leendő óvodásnak,
- kirándulás közösen a szülőkkel,
- beszélgető körök,
- közös programok, pl. adventi készülődés, gyermeknap,
- vásárok,
- játszó-, munka-, teadélután,
- írásos információ, oviKRÉTA
- gyermekvédelmi intézkedések,
- szülői elégedettségi mérés,
- közösségi fórumok

Minőségfejlesztés során a családot, mint partnert kezeljük, figyelembe vesszük igényeiket, elégedettségüket vagy éppen elégedetlenségüket.

Kapcsolat a fenntartó önkormányzattal és a kiszolgáló intézménnyel

Munkánk feltételeit, annak rendjét és ellenőrzését a fenntartó (Budapest Főváros III. ker. Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat) határozza meg. A kapcsolat egyfelől hivatali, másfelől támogató - segítő. A gazdasági működést a KSZKI segíti működési szükségleteink figyelembe vételével. A fenntartóval az óvoda igazgatója tartja a kapcsolatot.

Az ügyek természetétől függően:

- személyesen (előre megbeszélte időpontban)
- írásban
- telefonon jár el.

A kapcsolattartás feladatai:

- A fenntartó dönt a köznevelési intézmény gazdálkodásáról, átszervezéséről, az óvodába történő jelentkezések módjáról, a felvétel időpontjáról.
- Meghatározza az óvoda költségvetését.
- Gondoskodik az igazgató kinevezéséről.
- Jóváhagyja a Szervezeti és Működési Szabályzatot és a Pedagógiai Programot.
- Biztosítja a program megvalósításához szükséges tárgyi, személyi, anyagi feltételeket.

Óvodánk szakmai kapcsolatai

Nevelőtestületünk a minőségi munka végzéséhez minél szélesebb körű szakmai kapcsolatok kiépítését és hatékony működtetését tartja fontosnak. Ezek a kapcsolatok meghatározó szerepet töltenek, illetve töltenek be óvodásaink életében az óvodába lépésük előtti, az óvodai életük alatti, majd utáni időszakában.

Óvodánk és a bölcsőde kapcsolata

A gyermekek zökkenőmentes óvodakezdése érdekében szoros kapcsolatot tartunk a környező bölcsődékkal. A gondozónők hasznos információkat adnak a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről, szokásairól.

Kapcsolattartás formái

Látogatások, beszélgetések, levelezések

Óvodánk és a kerület többi óvodájának, valamint határon túli óvodáinak kapcsolata

Folyamatos kapcsolattartás jellemzi, mely konzultációkon, tapasztalatcserén alapszik. Elősegíti a szakmai munka sokoldalúságának kibontakozását. Törekszünk a külhoni magyar óvodákkal való szakmai kapcsolatfelvételre, kapcsolattartásra, együttműködésre.

Kapcsolattartás formái:

Látogatások, beszélgetések, konzultációk, módszertani viták, közös rendezvények.

Óvodánk és a környező általános iskolák kapcsolata

Szorosabb, tartalmasabb kapcsolatot a közelünkben lévő iskolákkal tartunk fenn. Ezáltal is a problémamentes, zavartalan iskolakezdetet kívánjuk elősegíteni.

Kapcsolattartás formái:

Látogatások, tapasztalatcserék, értekezletek, egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel, közreműködés.

Szakmai segítséget nyújtó kapcsolatok

- **Fővárosi Gyakorló Óvoda:**
 - Továbbképzéseken való részvétel
 - Hírlevélén keresztüli információáramlás
- **Főiskolák:**
 - Továbbképzéseken való részvétel
 - Szakmai segítségnyújtás, gyakorló hely biztosítása
- **Szakszolgálat:**
 - a speciálisabb nevelést igénylő gyermekek hatékonyabb nevelése érdekében folyamatos, szorosabb kapcsolatot alakítunk ki a kerületi és a budapesti szakszolgálat munkatársaival
- **Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ – Gyermekjóléti Szolgálat:**
 - a családok és egyes gyermekek védelme, segítése érdekében a napi munkakapcsolat kiépítése nélkülözhetetlen, a kapcsolattartás folyamatos

Óvodánk és a Közművelődési Intézmények kapcsolatai

Kapcsolatfelvételnél a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevétele meghatározó számunkra. A programok kialakítása a gyermekek érdeklődési körének megfelelően történik. (Bábszínház, Békásmegyeri – Csillaghegyi Közösségi Ház, Múzeumok, Skanzen)

Óvodánk egyéb kapcsolatai

- **Egészségügyi Szakszolgálat:**
 - óvodaorvos
 - védőnő
 - fogorvos
- **Fenntartói Bizottságok**

Az óvoda kapcsolatainak kiépítése, azok hatékony működésének fenntartása minden óvodapedagógusnak feladata, ezek koordinálásáért az óvodaigazgató felelős.

12. ÓVODÁNK ELLENŐRZÉSI - ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

A nevelőtestület által kitűzött nevelési-fejlesztési célok eléréséhez szükséges a fejlesztő folyamat folyamatos ellenőrzése, értékelése, elemzése, szükség szerinti korrekciója.

A pedagógiai munka irányításáért az óvoda igazgatója a felelős. Ebből következik, hogy a pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése első szinten az igazgató kompetenciája. Ezen munkájában jelentős szerepet vállal az igazgató helyettes és a tagóvoda vezetők. Az objektív értékelés feltétele az alaposság és körültekintés. Így bizonyos esetekben szükség van azon kollégák véleményére is, akik az adott terület szaktekintélyei a testületben.

Az óvoda egészét érintő pedagógiai gyakorlat elemzésébe és értékelésébe az igazgató, az igazgatóhelyettes, a tagóvoda vezetők, a szaktanácsadók, valamint a nevelőtestület által ellenőrzési joggal felruházott (pl. munkaközösség vezetők) testületi tagok a kompetensek.

12.1. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése, elemzése

A mindenkori ellenőrzés *célja*:

- az információgyűjtés,
- a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése,
- a hatékonyság növelése,
- jelezze az elvárásoktól való eltérést,
- elősegítse az előírt szabályzatok szerinti működést,
- megszilárdítsa a belső rendet, fegyelmet,
- vizsgálja a vagyon védelmét,
- a folyamatos fejlesztés biztosítása,
- a partnerek elégedettségének, igényeinek folyamatos nyomon követése,
- az önképzés és továbbképzés tudatos szakirányú tervezése, biztosítása,
- a feltételrendszer (személyi, tárgyi) további javítása.
- segítse az igazgató irányítási tevékenységét,

A vezetői ellenőrzés, értékelés kiterjed:

- dokumentumok ellenőrzésére, elemzésére
- a nevelőmunka feltételeinek ellenőrzésére
- a pedagógiai gyakorlat ellenőrzésére, elemzésére, értékelésére
- helyi nevelési program megvalósulására (eredményesség, hatékonyság) nyomon követésére, ellenőrzésére
- a nevelési stílusra, légkörre, attitűdre, nevelési eljárásokra, a szabályszerkezetre, a szervezeti kultúra állapotára

Az ellenőrzés a nevelési év folyamán előre ütemezetten (indokolt esetben soron kívül) történik. Az ellenőrzések célját, területeit, konkrét tartalmát, ütemezését az Intézményi Működési Szabályzat és mellékletei, illetve az éves vezetői ellenőrzési terv tartalmazza. Az ellenőrzésekre, értékelésekre vonatkozó elemeket a központilag meghatározott intézményi és a pedagógus elvárásrendszernek való megfelelés határozza meg.

A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitívumok megerősítése, az elfogadott elvek számonkérése.

A dokumentum elemzés általános szempontjai:

- A gyermekek életkori sajátosságára épülő készségek, képességek fejlesztése
- A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó tevékenységek
- Az egyes gyerekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó célok, feladatok
- A csoport neveltségi szintje és ezzel kapcsolatos feladatok
- Tervezési ciklusok határidejének betartása

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése 2 szinten történik:

- A gyermekek fejlettségének, fejlődésének értékelése
- Az óvónői gyakorlati munka eredményessége

A gyermekcsoport fejlettségének értékelése az egyéni megfigyelések, és a fejlettségmérő elemzések, valamint az egyéni munkák áttekintése után az óvónőkkel közös konzultációval történik.

A fejlettségi mutatók ismeretében a gyakorlati munka megfigyelése egészíti ki az óvónői pedagógiai gyakorlat ellenőrzését, értékelését.

Minden nevelési év végén összegző értékelést, beszámolót készít minden óvodapedagógus a csoportjában végzett tevékenységekről. A beszámolóban kiemelt eredmények, fejlesztési területek egyben meghatározzák a következő év feladatait, fejlesztési irányait, valamint ellenőrzési szempontjait.

12.2. Óvodánk pedagógiai programjának tartalmi elemzése, értékelése

A program bevalásának meghatározói:

- Találkozott-e a program a szociokulturális közeg, a szülők igényeivel?
- Megvannak-e a szakmai (személyi) feltételek, amelyek lehetővé teszik a program maradéktalan megvalósítását?
- Megvannak-e, illetve rövid időn belül biztosíthatók-e azok a tárgyi feltételek, amelyek lehetővé teszik a program alkalmazását?
- Milyen a nevelőtestület játék- és tanulásfelfogása?

➤ Milyen az óvoda tevékenységrendszere ?

A szempontok alapján történő helyzetelemző feltárás, valamint szaktanácsadói vizsgálódás után arra a következtetésre jutott a nevelőtestület, s úgy ítélte meg, hogy a program megvalósítható óvodánkban.

A program ellenőrzési, elemzési, szempontjai alkalmazás közben

Kiemelt szempont az elemzéshez:

- A kitűzött célok és feladatok maradéktalanul megvalósulnak-e.
- A gyermekek fejlődésében bekövetkezett-e a tervezett változás?
- Az egyéni fejlesztés megvalósítható-e kellő játékosággal több szinten?
- A nevelőtestület munkabírását, továbbképződési igényét mennyire befolyásolja?
- Mit tükröznek a szülői, óvodapedagógusi és fenntartói visszajelzések?

Az ellenőrzéshez, elemzéshez, értékeléshez alkalmazzuk a dokumentumelemzést, a feltételek vizsgálatát, a nevelő - fejlesztő munka közvetlen megfigyelését, a speciális szakemberek, valamint a szülők véleményét.

Értékeléskor figyelembe vesszük:

- a bevezetés óta történt feltételrendszer változásait
- az évenként, korcsoportonként történt értékeléseket, elemzéseket, változtatásokat
- az óvoda nevelő - fejlesztő munkájában bekövetkezett változásokat
- a partnerek (szülők, gyermekek, fenntartó) igényeit, elvárásai szerinti működést

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 37/2014. EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- Szakmai Alapdokumentum

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Horváth M. Szabolcs Neurofoniátria: A beszédfejlődés és a beszéd zavara (ANMAL-MED Kft. 1996. Bpest.)
- Németh E. - S. Pintye M. Mozdul a szó (Logopédiai Kiadó Gmk. Bpest. 1995.)
- Gósy Mária Gyermekkori beszédészlelési, beszédmegértési zavarok (Nikol Gmk 1996)
- Bittera Tiborné, Dr Juhász Ágnes A megkésett beszédfejlődés terápiája
- Meixner Ildikó A dyslexia prevenció és reedukáció módszere (Bárczi G. Gyógyeped. Tanárképző Főisk. Bp. 1998)
- C.-né Dr. Bükki Mária Tanulási és Magatartási zavarok újszerű kezelése (Apolló gondozásában)
- Dr. Kiss Tihamér A gyermekek matematikai gondolkodásának kialakulása 2 - 7 életévben (Piaget Alapítvány, Debrecen 1995.)
- Dr. Kiss Tihamér A gyermekek értelmi fejlesztése az első hat életévben Piaget szellemében (Debrecen 1992.)
- Kalmár Hajnalka Tanulási zavarok korrekciója és személyiségfejlesztés (Iskolapszichológia 18 ELTE Bpest.1990.)
- Kuhn Gabriella A beszédészlelés fejlesztése óvodásoknál és kis-Iskolásoknál (Iskolapszichológia 20 ELTE Bpest.1991.)
- Mark Selikowitz Diszlexia és egyéb tanulási nehézségek (Medicina Könyvkiadó Rt. Bpest. 1997.)
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin Óvodai fejlesztés a tanulási zavarok megelőzéséhez (Heves Megyei Tanács Pedagógiai Int. Eger 1989 Pedagógiai füzetek)
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin Kudarccal az iskolában (Bpest. 1972.)
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin Tanulási zavarok felismerése komplex szűrővizsgálatok alapján . Szociális zavarok, beilleszkedési nehézségek. (Tankönyv Kiadó Bpest. 1985)
- Dr. Hegyi Ildikó Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban (OKKER Bpest.)
- Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes Gyermeklélektan (Gondolat Kiadó Bpest. 1975.)
- Perlai Rezsőné Az óvodáskor viselkedéskulturája (OKKER Bpest.)
- Nagy József PREFER (Akadémia Kiadó Bpest. 1986.)
- Dr. Farkas István Mozgásfejlődés. Az alapvető mozgásformák és képességek fejlődése (Magyar Testnevelési Egyetem Bpest. 1995.)
- Dr. Tótszöllősyné V. Tünde Mozgásfejlesztés az óvodában (FER-Co Kft. 1994.)

A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK JEGYZÉKE

Játék tevékenységhez

Eszköz	Mennyiségi egység	Csopor- tonként	Épüle- tenként
szerepjátékhoz			
babaszoba-babakonyha	garnitúra	1	
tűzhely	db	1	
etetőszék	db	1	
babakocsi	db	2-3	
kosarak	db	5	
orvosi táska	db	2	
fodrász kellékek	készlet	1	
babaedény	készlet	2-3	
vasalódeszka-vasaló	db	1-1	
baba	db	6-8	
plüss állatfigurák	db	10-15	
zöldség-gyümölcs	készlet	2-3	
különféle ruhák	db	8-10	
telefon	db	2	
pénztárgép	db	1	
konstrukciós játékok			
LEGO dupló	doboz	5-8	
LEGO	doboz	5-8	
fa építő kocka nagy	doboz	5-8	
fa építő kocka kicsi	doboz	8-10	
vasúti sínek +kocsik	készlet	4-5	
különféle méretű autók	db	20-30	
autópályás szőnyeg	db	1	
fejlesztőjátékok /Ravensburger, Educa, Discovery Toys stb./	db	8-10	
különféle dominók	db	5-6	
játékkártya	db	4-5	
puzzle	db	8-10	
különféle fűzős játékok	készlet	5-6	
különféle nagyságú gyöngyök	készlet	5-6	
memória játékok	db	5-6	

társasjátékok	db	6-8	
udvarra			
homokozó formák	készlet	10	30-50
vödör, lapát	db	20	80-100
rollerek, biciklik	db	30	20-40
hinták		2-3	3-5
különféle labdák	db	20	20-30
összetett mozgásfejlesztő rendszerek	db		8

Munka jellegű tevékenység

Eszköz	Mennyiségi egység	Csopor-tonként	Épüle-tenként
gyerekméretű takarító eszközök	készlet	3	
gyerekméretű kerti szerszámok (ásó, kapa, gereblye, lombseprű)	készlet	10-10	
naposkötény	db	12	
öntözőkanna	db	3-4	
talicska	db	3-4	10-15
hólapát	db	3-4	15

Mozgáshoz, testneveléshez

Eszköz	Mennyiségi egység	Csopor-tonként	Épüle-tenként
tornapad	db	2-3	
tornaszőnyeg	db		4-5
szalag	db	25	
körkötél	db		2
vastag kötél	db		4
maroklabda	db		30
tornabot	db		30
szalagos bot	db		30
babzsák	db		60
különféle labdák: foci, kosár	db		30
gumi /körszalaghoz/	db	25	
létrás pad	db		2
pattogó labda nagy	db		30
labdafelfújó	db		2
hálójinta	db		1
holdtölcsér	db		4

Elefánttalp	pár	2-3	
füles labdák	db	4-5	
gördeszka	db		4
body-roll	készlet		4
óriáslabda	db	10-15	
mini trambulín	db		4
zsámoly	db		8
karika	db		30
mászó készlet	db		2-3
alagút	db	1-2	
relaxáló kazetta	db	1	
kígyókorong	db	1	
egyensúlyozó korong	db		4
billenő rács	db	1	
Rugós deszka	db	2	
udvarra kötélletra	db		4
piramis létra, négyoldalú létra	db		4
focikapu	pár		2
kosár palánk	db		4
jelölő bóják	készlet		4
Udvarra			
egyensúlyozó gerendák	db	1	
függeszkedő eszközök	készlet	1	
Komplex mászóka rendszer	készlet		4

Meséhez-vershez-dramatizáláshoz

Eszköz	Mennyiségi egység	Csoportonként	Épületenként
TV + videó	db		1
diavetítő	db		2
mesefilmek, kazetták, Cd-k	db	10	
bábparaván	db	1	
bábok gyerekeknek	db	30	
mese dramatizáláshoz szükséges fejdíszek, maszkok, eszközök	db		40-50
óvónői bábok (legalább 8 meséhez)	készlet		
szöveggyűjtemények	db	2	
verses könyvek	db	5-6	8
népmese gyűjtemények	db	2-3	4

mesekönyvek	db	10-15	20
anyanyelvi feladatlap gyűjtemény	db	8-10	
leporellők	db	10-15	

Ének-zenéhez, énekes játékhöz

Eszköz	Mennyiségi egység	Csopor-tonként	Épüle-tenként
metronóm	db		2
CD-s magnó	db	1	
zenehallgatáshoz CD-k, kazetták	db		10-15
dob	db	5	
kasztanyetta	pár	10	
klávesz	pár	10	
szárnycsengő	db	10	
csörgő dob	db	2	
béka	db	2	
csódob	db	3	
fadob	db	5	
Orff hangszerek	készlet		1
szintetizátor	db		1-2
furulya	db	1	
kis cintányér	db	10	
normál cintányér	db	2-3	
xilofon	db	1	
metallofon	db	1	
triangulum kicsi	db	5	
triangulum nagy	db	2-3	
harangjáték	db		2-3
reszelő	db		5-6
sámán dob	db		6-8
marokcsengő	db	5	

Rajzolás, mintázás, kézi munkához

Eszköz	Mennyisége	Csopor-tonként	Épüle-tenként
agyag	kg	10	
plasztilin	készlet	24	
só, liszt, étolaj	kg, l	10, 1	
ujj festék	készlet	3	
tempera, 10-12 szín (fél liter)	színenként	2	

üvegfesték 10-12 szín	készlet	1	
vízfesték 10-12 szín	készlet	10-12	
textilfesték 10-12 szín	készlet	1	
ceruzafogók	db	30	
színes ceruzák /vastag/	készlet	25	
zsírkréta	készlet	25	
filctollak	készlet	25	
ecsetek /4, 8, 10-es méret/	db	25	
ollók	db	25	
cikk-cakk olló (különböző mintázatú)	db	2-3	
rugós olló	db	5-6	
hegyezők	db	3	
ragasztók különféle	db	25	
gyöngyök	csomag	10	
papírok, rajzlapok	db /havonta/	1000	
hurkapálca	db	100	
színes kartonok (legalább 10 féle szín)	db/szín	10-12	
krepp papír	db/szín	10-12	
origami papír	készlet	4-5	

Környezet, matematika tevékeny megismeréséhez

Eszköz	Mennyiségi egység	Csoportonként	Épületenként
földgömb	db	1	
természettudományos könyvek	db	8-10	
természettudományos lexikonok, szakkönyvek, növény és állathatározók	db		10-15
képanyag /témakörönként csoportosítva /	téma/db	20-25	
nagyító	db	10	
egészalakos tükör	db	1	
állatkerti bérlet (10 fő/ db)	db		3
világunk hangjai /kazetta/	db	1	
természetfilmek	db		10-15
feladatlap-sorozat	db	25	
érzékelő-játékok	készlet	5-6	
fejlesztőjátékok /Ravensburger, Educa, Discovery Toys stb./	db	5-6	
Növények Világa /képsorozat/	db		1
Állatok Világa	db		1

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat

Székhely: Óbudai Mesevilág Óvoda 1039. Bp. Bárczi Géza u. 1.

Tagintézmény: Cseppke Óvoda 1039. Bp. Bárczi Géza u. 2.

Telephely: 1039. Bp. Viziorgona u. 1.

Tagintézmény: Vizi Óvoda 1039. Bp. Viziorgona u. 2.

OM azonosító: 034258

Tel/fax: 06-1-243-1508

Tel. 06-1-243-0598

Tel. 06-1-454-0513

Tel/fax: 06-1-243-1360

Emberek Világa	db		1
Minimat-készlet	db		2
Logikai készlet	db	10-12	
matematikai feladatlap-sorozat	db	25	
tükör /kézi/	db		50

Záradék

A Pedagógiai Program nyilvános dokumentum, amelynek közzétételéről az óvodaigazgató, mint az Intézmény vezetője gondoskodik.

Az Óbudai Mesevilág Óvoda Pedagógiai Programját a köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 26. § (1) bekezdése alapján az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette.

Budapest, 2025. július „31.”

.....
Igazgató

Az Óbudai Mesevilág Óvoda Pedagógiai Programját a köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 26. § (1) bekezdése alapján a Fenntartó hagyja jóvá. Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 3/2024. (XI. 7.) önkormányzati rendelete 2. melléklet 2.4.19. pontja alapján a Civil, Ifjúsági, Kulturális, Oktatási, Nemzetiségi és Turisztikai Bizottság az Önkormányzat fenntartásában működő köznevelési intézmények pedagógiai programja tekintetében jóváhagyási jogot gyakorol.

Az Óbudai Mesevilág Óvoda Pedagógiai Programját a Civil, Ifjúsági, Kulturális, Oktatási, Nemzetiségi és Turisztikai Bizottság a / (.....) határozatával hagyta jóvá.

Jelen dokumentum 2025..... lép érvénybe, amellyel egyidőben a Iktatószámú Pedagógiai Program érvényét veszti.

Budapest, 2025. „.....”

.....
Dr. Kiss László
Fenntartó képviselője